

ASVA Studentenunie in perspectief

Een beeld van de toekomst

Voorwoord

De bepaling van de koers die de ASVA Studentenunie zou moeten varen blijft een veel besproken onderwerp. Hoewel dit intern soms leidt tot hoog oplopende discussies is het motiverend en stimulerend om te zien dat velen zich op een dergelijke manier betrokken voelen bij het welzijn van de vereniging. Dit rapport biedt het bestuur van 2004 – 2005 een aantal toekomstscenario's op basis van onderzoek onder de studentenraden en studenten. Tevens wordt er een beeld geschetst van de invulling en vormgeving van vergelijkbare organisaties zowel in het binnenland als in het buitenland.

Uiteraard hadden we dit onderzoek niet kunnen uitvoeren zonder de hulp van een aantal mensen. Graag willen we van deze gelegenheid gebruik maken om een aantal mensen te bedanken. Allereerst de LSVb en ISO voor hun (digitale) hulp tijdens het onderzoeksproces. Ook Jacqueline van Zoggel, Bas van Zelst, Mark (bestuurslid AKKU 2004 – 2005), Peter van Tol (voorzitter VSSD 2004 – 2005), Hansje Eppink (WSO Bestuur 2004 – 2005), Marlous Reijs (Student Union Enschede) en Anne Bundgaard Christensen (bestuur DFS, Denemarken). Margreet en Elmar voor hun inleiding in de recente geschiedenis van de organisatie van de ASVA Studentenunie en BBI en Elion voor het mogelijk maken van steekproef en enquête. Daarnaast gaat onze dank ook uit naar onze collega's van het Onderzoeksbureau: Linda, Anne en Anita. Ook zijn we de besturen 2003 – 2004 en 2004 – 2005 van de ASVA Studentenunie zeer dankbaar voor hun inzet. Koen, ons 'eigen' bestuurslid, willen in het bijzonder bedanken voor zijn vrolijke intermezzo's en zijn lollies. Verder natuurlijk een bedankje aan iedereen die meegewerkt heeft aan het onderzoek!

Joyce Neys en Maartje Schrama
Onderzoeksbureau ASVA Studentenunie

december 2004, Amsterdam

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Methoden van Onderzoek.....	6
2.1	Literatuuronderzoek.....	6
2.2	Interviews	7
2.3	Panelonderzoek.....	8
3	Resultaten	11
3.1	Studentenvakbonden onderzocht.....	11
3.1.1	<i>Ontwikkeling van studentenvakbonden .....</i>	<i>11</i>
3.1.2	<i>Recente ontwikkelingen in de ASVA Studentenunie .....</i>	<i>15</i>
3.1.3	<i>Studentenvakbonden vergeleken .....</i>	<i>17</i>
3.2	Gesprekken met FSR en CSR.....	29
3.3	Panelonderzoek.....	30
4	Conclusie	39
4.1	Literatuuronderzoek.....	39
4.2	Interviews	42
4.3	Panelonderzoek.....	42
4.4	Algemene conclusie	44
5	Aanbevelingen	45
6	Literatuurlijst.....	47
7	Bijlagen.....	48
7.1	Bijlage 1- vragenlijst voor de diepte interviews	48
7.2	Bijlage 2- verwerking van de interviews.....	49
7.3	Bijlage 3 – vragenlijst panelonderzoek	52

1 Inleiding

De ASVA Studentenunie heeft een bewogen ontstaansgeschiedenis. Sinds de samenkomst van drie organisaties die zich inzetten voor de Amsterdamse student in 1999 (ASVA Studentenunie), is er onduidelijkheid en onenigheid geweest over het precieze doel dat de vereniging na zou moeten streven.

Aan de ene kant gaf de vereniging zichzelf een politiek, meningsvormend doel waarbij tot taak gesteld werd het op te nemen voor de student en die te beschermen. Aan de andere kant werd er een faciliterend en dienstverlenend doel gesteld waarbij de vereniging zich in dienst stelde van de student zodat die zichzelf optimaal kan ontplooiën. Het bestuur van de ASVA Studentenunie van 2002-2003 heeft in haar beleidsplan besloten te kiezen voor een beleid dat duidelijk neigde naar de tweede doelstelling.

Als voornaamste reden voor deze keuze kan worden aangedragen dat er een gevoel bestond binnen de organisatie, dat de unie zich tekort deed door in haar beleid het midden te houden tussen twee doelstellingen. Door de terugval in het aantal leden en betrokken studenten meende het bestuur van 2002-2003 geen gegronde basis te hebben voor het vormen van een politieke mening over onderwijszaken. Voor het opereren als een politieke belangenbehartiger was niet voldoende legitimiteit. In plaats daarvan werd gekozen voor een neutrale en dienstverlenende rol. De volgende hoofddoelen werden geformuleerd:

1. *Faciliteren*

Allereerst zou de vereniging zich moeten bezighouden met het voorzien van de secundaire behoeftes van de Amsterdamse student. Er moesten verschillende diensten aangeboden gaan worden.

2. *Informereren*

Daarnaast zou de vereniging zich moeten richten op het informeren van de Amsterdamse student. Zowel de individuele als de bestuurlijk actieve student zou hiervan moeten profiteren.

3. *Stimuleren*

Ten slotte zou de vereniging een bijdrage moeten leveren aan het Amsterdamse studentenleven door middel van het organiseren van evenementen waar studenten bijeenkomen en in staat worden gesteld informatie en meningen uit te wisselen.

Met deze drie hoofddoelen hoopte de vereniging de Amsterdamse student zoveel mogelijk bewust te maken van hetgeen er speelt in en rond het universitaire leven en wilde de vereniging de student in staat stellen optimaal gebruik te maken van alle mogelijkheden om zich te kunnen ontplooiën. De ASVA Studentenunie zou zich niet meer opstellen als meningvormer (zowel op universitair als op landelijk niveau). In plaats hiervan stelde de vereniging zich ten doel op een objectieve manier de ontwikkelingen op de relevante gebieden te volgen en deze inzichtelijk te maken voor de Amsterdamse studenten.

Het bestuur van 2003 – 2004 heeft besloten om, naast de vastgestelde hoofddoelen door het voorgaande bestuur, toch ook de noodzaak van de politieke lobby te benadrukken. Zij zijn van mening dat de vereniging zich weer moet gaan profileren als belangenbehartiger van de Amsterdamse student, daarmee ook invloed hebbende op het beleid van universiteit en overheid. Van een zuiver dienstverlenende houding is geen sprake meer, er wordt naar een middenweg gezocht.

Vanuit dit bestuur is de vraag naar voren gekomen of er onderzoek verricht kan worden waarmee de beschreven en steeds terugkerende knelpunten in de organisatie van de ASVA Studentenunie in beeld gebracht worden. Daarbij zal met name de externe diensten en

belangenbehartiging worden bekeken, het interne functioneren van de organisatie zal niet aan de orde komen.

Hoofdvraag

De hoofdvraag is als volgt geformuleerd:

Hoe kan de ASVA Studentenuite op een legitieme wijze richting geven aan haar toekomst?

Deelvragen

- Wat zijn de verschillende soorten studentenbonden of studentenuities die (zowel in binnen- als buitenland) bestaan?
- Hoe evalueren leden van de medezeggenschapsorganen de ASVA Studentenuite?
- Hoe evalueren studenten de ASVA Studentenuite?

2 Methoden van Onderzoek

Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te krijgen in het functioneren van het beleid van de ASVA Studentenunie, vooral met betrekking tot de externe dienstverlening en de belangenbehartiging.

Het onderzoek omvat drie delen. In het eerste deel wordt een vergelijking gemaakt tussen verschillende studentenorganisaties, zowel in het binnenland als in het buitenland. De vergelijking is opgesteld aan de hand van een literatuuronderzoek. Hierbij is met name veel gebruik gemaakt van het Internet.

In het tweede deel en derde deel is het functioneren van de ASVA Studentenunie onderzocht. Enerzijds is de kwaliteit van de dienstverlening aan de orde gekomen, anderzijds de kwaliteit van de belangenbehartiging. Het tweede deel van het onderzoek geeft de mening van leden van medezeggenschapsorganen weer. De voorzitters van de studentenraden (2003 – 2004) zijn hiervoor benaderd. Met behulp van diepte-interviews is hun mening aan het licht gebracht. Het derde deel behelst een onderzoek naar meningen van studenten. Om deze meningen ter beschikking te krijgen zijn vragen betreffende dit onderwerp opgenomen in het lopende panelonderzoek.

2.1 Literatuuronderzoek

Door middel van een kort literatuuronderzoek is de ontwikkeling van de studentenvakbonden in Nederland (ongeveer vanaf 1960) in kaart gebracht. Dit historisch overzicht biedt een inleiding in de problematiek rond studentenvakbonden. Het is vooral bedoeld als achtergrondinformatie.

Tevens zijn de recente ontwikkelingen binnen de ASVA Studentenunie beschreven om de specifieke situatie omtrent deze organisatie toe te lichten.

Tenslotte is de ASVA Studentenunie vergeleken met andere Nederlandse studentenvakbonden en buitenlandse studentenvakbonden. De vergelijking is gericht op de door de studentenorganisaties geformuleerde doelstelling. Waar met name op is gelet, is of de betreffende organisatie een overwegend dienstverlenende of overwegend belangenbehartigende doelstelling nastreeft. Tevens is gekeken hoe dit naar voren komt in de werkwijze en het werkveld van de organisatie.

Op deze manier zijn mogelijke vormen van studentenunies in kaart gebracht, evenals de mogelijke invulling hiervan. Voor de vergelijking van de ASVA Studentenunie met Nederlandse studentenvakbonden zijn in principe alle lidbonden van de landelijke studentenvakbonden LSVb en ISO benaderd. Degene die gereageerd hebben op een verzoek voor nadere uitleg via email zijn gedetailleerd besproken. De andere studentenvakbonden zijn globaal vergeleken op de volgende punten:

- Wat zijn de aandachtsgebieden?
- Welke soorten van dienstverlening zijn er?
- Is er een eigen fractie in de studentenraad?
- Is de organisatie ook in andere overlegorganen vertegenwoordigd?

Op deze manier is er inzicht in het werkveld en de werkwijze van de betreffende

studentenvakbonden gegeven. Tevens komt op deze manier naar voren of de doelstellingen van de organisaties voornamelijk dienstverlenend of belangenbehartigend van aard zijn.

De buitenlandse studentenvakbonden zijn gekozen naar aanleiding van de beschreven ontwikkeling van de ASVA Studentenunie. Hierin komt naar voren dat de ASVA Studentenunie in 2003 onder andere naar aanleiding van het congres *Stimulansen tot Studeren* is vormgegeven aan de hand van het Angelsaksische model. Om deze reden zijn de Engelse, Amerikaanse en Canadese studentenvakbonden toegelicht. Een andere selectie is gemaakt op grond van verschil, namelijk het verplichtte lidmaatschap voor studenten van een studentenvakbond in de Scandinavische landen tegenover het vrijwillige lidmaatschap in Nederland. Om deze reden zijn de studentenvakbonden in Zweden, Denemarken en Finland toegelicht. De punten waarop is vergeleken zijn bepaald aan de hand van het vergelijkende onderzoek met de Nederlandse studentenvakbonden en zijn gericht op het bepalen van een overwegend dienstverlenende dan wel een overwegend belangenbehartigende doelstelling van de studentenvakbond. Op landelijk niveau is de grootste studentenvakbond geselecteerd. Op lokaal niveau is een lidbond van de besproken landelijke vakbond gekozen, waarbij vooral het aantal leden op lokaal niveau als selectiecriteria is gebruikt (zo groot mogelijk ledenaantal).

2.2 Interviews

Een diepte interview is een uitstekende manier om kwalitatieve data te vergaren. Tevens creëert het een open en *in-depth* verkenning van het besproken onderwerp. Hierdoor wordt inzicht in de materie mogelijk gemaakt.

De ASVA Studentenunie heeft contact met verschillende medezeggenschapsorganen, waaronder de Facultaire Studenten Raden en de Centrale Studenten Raad. Er is gekozen voor benadering van juist dit medezeggenschapsorgaan in dit onderzoek, vanwege de relatie die de ASVA Studentenunie momenteel met deze organen heeft. De ASVA Studentenunie komt regelmatig in contact met de raden op het Voorzittersoverleg. Dit is een informeel overlegmoment waarbij informatie wordt uitgewisseld tussen de verschillende groepen. Door middel van interviews met de voorzitters van de Facultaire Studenten Raden (FSR) en de voorzitter van de Centrale Studenten Raad (CSR) is in beeld gebracht wat deze organen van de ASVA Studentenunie vinden en wat er veranderd zou moeten worden naar hun mening. Tevens is hen gevraagd naar de koers die de ASVA volgens hen zou moeten gaan varen in de toekomst (belangenbehartigend en/of dienstverlenend). Tevens heeft de tijdspanne van het onderzoek een rol gespeeld in het niet selecteren van andere medezeggenschapsorganen. Voor het interview is een vragenlijst opgesteld die het interview structureert. Deze vragenlijst dient als rode draad voor het interview en richt zich bewust op de relatie tussen de raden en de ASVA Studentenunie, nu en in de toekomst. De onderwerpen die aan de orde komen zijn opgesteld aan de hand van twee centrale onderwerpen.

1. De rol die de ASVA Studentenunie zou kunnen aannemen met betrekking tot medezeggenschapsorganen.
2. De koers die de ASVA Studentenunie zou kunnen gaan varen in de toekomst

Aan de hand hiervan is de vragenlijst opgedeeld in vijf gedeelten (voor de volledige vragenlijst zie bijlage 1):

- FSR (CSR)
- ASVA Studentenunie
- Voorzittersoverleg (VZO)
- Rol van de ASVA in het VZO
- Overigen

De interviews zijn allemaal opgenomen en vervolgens letterlijk uitgeschreven.

Verwerking

De interviews zijn verwerkt in een tabel (zie bijlage 2). Hierin zijn de verschillende vragen afkomstig uit de vragenlijst opgenomen met het betreffende antwoord van elke voorzitter. De gegeven antwoorden zijn hierna omgezet zodat ze in SPSS verwerkt kunnen worden. Dit is gedaan door voor elke antwoordcategorie in de tabel een variabele in SPSS aan te maken die de waarden “geantwoord” of ‘niet – geantwoord’ heeft. Hierbij betekent “geantwoord” dat er bevestigend op de vraag is gereageerd en “niet – geantwoord” dat er niet of ontkennend op de vraag is gereageerd.

2.3 Panelonderzoek

Het panelonderzoek heeft tot doel de mening te peilen van UvA studenten over verschillende actuele onderwerpen om hiermee het bestuur van de ASVA te kunnen ondersteunen in haar functie als ‘belangenbehartiger’ van studenten richting de UvA.

Bij het uitdragen van meningen en opvattingen staat niet de ASVA Studentenunie maar de student centraal. Dit betekent dat niet het bestuur of de ALV, maar de studenten bepalen welke meningen en opvattingen de vereniging naar buiten brengt en dat het uitermate belangrijk is dat de mening van de student ten opzichte van relevante vraagstukken zeer nauwkeurig getoetst wordt. (ASVA Studentenunie, beleidsplan 2003, p6)

Voor het panelonderzoek heeft het Bureau Bestuurlijke Informatie (BBI) een eenmalige gestratificeerde steekproef van 1500 personen gedaan onder alle UvA studenten, zodat alle studies en faculteiten ongeveer evenredig zijn vertegenwoordigd, maar ook kleine studies gerepresenteerd zijn.

Het onderzoek peilt de mening van studenten aan de hand van schalen en is (dus) kwantitatief. Deze vragenlijsten zijn op internet gezet met behulp van Elion, waarna de resultaten van het onderzoek ontvangen zijn in een database.

In deze 1^e vragenlijst is aan de respondenten gevraagd een aantal karakteristieken van zichzelf te geven (zoals studie, leeftijd, activiteit in studentenleven), waarvan verwacht wordt dat ze enige invloed kunnen hebben op de antwoorden, of waarvan dat in elk geval gecontroleerd dient te worden. Deze factoren (indien ze invloed hebben) kunnen op deze manier ook gebruikt worden om te controleren in hoeverre de respondenten representatief zijn voor de gehele populatie van UvA studenten, door middel van gebruik van statistieken van het BBI.

Een probleem bij surveyonderzoek, en bij panelonderzoek in het bijzonder, is non-respons. Gewoonlijk beantwoordt slechts 30 procent van de aangeschreven personen (door het ASVA Onderzoeksbureau) de enquête. Door middel van een beloning (een boekenbon van 7,50) is getracht de respons te stimuleren.

De steekproef

De verhoudingen voor de steekproef staan weergegeven op de volgende pagina. Er is gekozen voor een ‘gewogen’ steekproef, gewogen per onderwijsinstituut, zodat ieder instituut in ieder

geval vertegenwoordigd is. De onderwijsinstellingen die minimaal gerepresenteerd zouden worden in het onderzoek (met 3 tot 20 mensen ongeveer) zijn allemaal opgetrokken naar 30. Daarbij is er van uitgegaan dat 1 op de 3 respondenten reageert. Op deze manier zijn uitspraken over deze groepen nog enigszins zinvol. Om dit recht te trekken zijn de grotere groepen (rechten, pscw, economie) ieder iets naar beneden getrokken, zodat de steekproefgrootte wel op 1500 uitkomt in totaal.

Tabel 1 – Steekproefverdeling per onderwijsinstituut

Ingeschrevenen per onderwijsinstituut / naar programma en opleiding (peildatum 1 dec)	Totaal 2003	Steekproef
<i>Geesteswetenschappen</i>		
Geschiedenis en Regiostudies	1387	90
Theologie en Religiestudies	87	30
Kunst- en Cultuurwetenschappen	2070	120
Neerlandistiek	387	30
Taal- en Letterkunde	1002	70
Wijsbegeerte	371	30
<i>Rechtsgeleerdheid</i>		
Rechtsgeleerdheid	3172	160
<i>Geneeskunde</i>		
Geneeskunde	1961	110
Medische informatiekunde	114	30
<i>Tandheelkunde</i>		
Tandheelkunde	452	30
<i>Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica</i>		
Levens- en Aardwetenschappen	610	40
Exacte wetenschappen	433	30
Informatiewetenschappen	718	50
<i>Economische Wetenschappen en Econometrie</i>		
Economische Wetenschappen	2749	150
<i>Maatschappij- en Gedragwetenschappen</i>		
PSCW	2118	120
Media & Communicatie Instituut	1313	90
Psychologie	2574	150
POW	610	40
C.M. Kan-Instituut	628	40
<i>Brede bacheloropleidingen</i>		
Bèta-gamma	46	30
Gedrag en samenleving	65	30
<i>Lerarenopleidingen</i>		
Lerarenopleidingen	154	30

Eindtotaal	23021	1500
-------------------	--------------	-------------

De vragenlijst voor dit onderzoek is opgesteld aan de hand van de vragenlijst die gebruikt is voor de interviews met de voorzitters van de raden. Tevens is de inleidende brief opgesteld. De volgende onderwerpen zijn aan bod gekomen (voor een volledig overzicht zie bijlage 3):

- Kennis ASVA Studentenunie
- ASVA Studentenunie als belangenbehartiger
- ASVA Studentenunie als dienstverlener
- Stellingen

Er is zowel gekeken naar de kennis van de studenten betreffende de ASVA Studentenunie als naar hun mening over het functioneren van de ASVA, als dienstverlener en als belangenbehartiger.

In overleg met Elion is de vragenlijst vervolgens omgezet naar een geschikte online versie. Het meten van de stellingen die voorkomen in de vragenlijst gebeurt door middel van een schaalverdeling met waarden tussen 1 en 10, waarbij 1 staat voor 'zeer meer oneens' en 10 staat voor 'zeer mee eens'. De respondent ziet alleen de schriftelijke waarden weergegeven en kan door middel van het verslepen van een schuifje aangeven in hoeverre hij of zij het eens of oneens is met de betreffende stelling.

3 Resultaten

3.1 Studentenvakbonden onderzocht

3.1.1 ONTWIKKELING VAN STUDENTENVAKBONDEN

De visie op belangenbehartiging voor studenten is veranderlijk. Veranderingen in de maatschappij hebben de afgelopen eeuw geleid tot een ander overheidsbeleid en een nieuwe samenstelling van de studentenpopulatie. Studentenorganisaties hebben zich daaraan steeds weten aan te passen.

Tot ongeveer 1960 was de universitaire wereld een stabiele wereld die vrij autonoom was ten opzichte van de rest van de maatschappij. De mogelijkheid om te studeren was beperkt tot studenten uit de hogere klasse die zelf konden zorgen voor financiering van hun studie. Zij werden opgeleid om zich te kunnen handhaven in de hogere regionen van de samenleving.

Hoewel het studentenleven dus voornamelijk een eliteaangelegenheid was bestond er onder de studenten wel een bepaalde hiërarchie. De traditionele corpora bevonden zich aan de top en onderaan waren de nihilisten te vinden. De nihilisten waren enerzijds vaak werkstudenten of spoorstudenten die het over het algemeen financieel minder breed hadden en daardoor geen deel konden uitmaken van gezelligheidsverenigingen. Anderzijds waren het studenten die er simpelweg niets voor voelden om zich aan te sluiten bij een studentenvereniging (Janssen en Voestermans, 1984).

De nihilisten werden als een probleem gezien omdat ze weinig betrokken waren bij het studentenleven, terwijl juist die betrokkenheid van studenten werd beschouwd als een belangrijk onderdeel van de opleiding. Om het probleem van de nihilisten aan te pakken werd in 1945 in Amsterdam de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam (ASVA) opgericht. De vereniging zou zich niet richten op de gezelligheidsaspecten, maar was bedoeld om alle Amsterdamse studenten te betrekken bij het studentenleven door financiële belemmeringen op te heffen. De vereniging zette zich in voor de primaire behoeften van studenten: de opening van een goedkope mensa, gezondheidszorg voor studenten, bemiddeling in studentenhuisvesting en studiebeurzen, de verkoop van studieboeken enzovoort (Dohmen en Steens, 1995:49). Vanwege de autonome positie van de universiteiten had de ASVA nog weinig met de overheid te maken.

Politisering van de studentenbeweging

In de jaren '60 kwam daar geleidelijk verandering in omdat de functie van het wetenschappelijk onderwijs veranderde. De periode van wederopbouw was in volle gang en de industrialisering en groeiende werkgelegenheid hadden tot gevolg dat er een grote vraag ontstond naar hoog opgeleid personeel. De overheid begon daarom met een actief beleid tot de bevordering van de wetenschappelijke kennis (Janssen en Voestermans, 1984). De behoefte aan kennis en de democratiserende tendensen die rondgingen in de samenleving leidden tot de visie dat de universiteiten meer toegankelijk moesten worden. De overheid zou daarom gaan investeren in studiebeurzen.

Het gevolg van dit actieve overheidsbeleid was dat het aantal studenten aan de universiteiten snel groeide, met name het aantal studenten dat afhankelijk was van een overheidsbeurs. Voor de studentenbelangenbehartiging had dat grote gevolgen.

Voorheen waren studenten financieel afhankelijk van hun ouders en geldschieters, maar met het nieuwe overheidsbeleid werden zij afhankelijk van slechts enkele geconcentreerde eenheden. Socioloog C.J. Lammers: Studenten kregen “op grond van een soortgelijke

afhankelijkheidspositie in een heerschappijverband gemeenschappelijke belangen tegenover bepaalde autoriteiten” (Janssen en Voestermans, 1984: 93).

Als gevolg van deze ontwikkelingen kreeg medezeggenschap en medebeslissingsrecht voor studenten meer belang. In 1963 werd daarom in Nijmegen de Studenten Vak Beweging (SVB) opgericht.

Een belangrijk punt voor de SVB was het democratiseren van de universiteiten, onder andere door het instellen van studentenraden bij alle universiteiten. Daarnaast streefde de SVB naar ‘vermaatschappelijking’ van de student. Geïnspireerd door de Franse ‘Union Nationale des Etudiants de France’ (UNEF) werd het studieloon hoog op de agenda gezet. Het idee was dat studenten meer maatschappelijke erkenning moesten krijgen. Studeren moest worden gezien als een productiemiddel, als ‘arbeid’, en studenten zouden daarvoor moeten worden betaald.

De doelen die de SVB nastreefde waren inhoudelijk vergelijkbaar met de doelen die de ASVA in die tijd had. Het verschil was dat de doelen bij de SVB vanuit een ideologie een maatschappelijke lading kregen (Dohmen en Steens, 1995: 143).

Als tegenhanger van de SVB werden het Nederlands Studenten Akkoord (NSA) en de Progressieve Studenten Organisatie (PSO) opgericht. Deze landelijke kiesverenigingen hadden ongeveer dezelfde doelstellingen als de SVB, maar verschilden in hun aanpak. Waar de SVB voor ‘actie’ pleitte verkozen NSA en PSO ‘overleg’ (Dohmen en Steens, 1995: 156).

Deze tegenstelling in strategie zou de Nederlandse studentenorganisaties nog lang bezig houden.

Voor de studenten was het hek nu van de dam. Studenten waren van mening dat ze een grote rol speelden in de democratisering van de universiteit en veel van hen wilden zelf een stap verder gaan. Studenten werden gezien – en zagen zichzelf - als de intellectuele vernieuwers, en gingen zich met andere zaken bezig houden. Van democratisering binnen de universiteit werd de stap gemaakt naar maatschappelijke democratisering. Ze werden actief bij Provo en zetten zich onder andere in tegen de Vietnam-oorlog en de atoombom (Dohmen en Steens, 1995: 158). Ze maakten daarmee in politieke zin een flinke ‘ruk naar links’.

Ondertussen was er door de grotere toegankelijkheid van het hoger onderwijs sprake van een enorme toestroom van studenten. De universiteiten konden de grote groei aanvankelijk maar moeilijk bijhouden waardoor er tekorten ontstonden in onderwijzend personeel en studiezalen. De massacolleges die voortvloeiden uit deze tekorten waren voor de kritische studenten te eenzijdig en gaven te weinig ruimte voor maatschappelijke discussie. De onvrede hierover leidde in 1967 tot een internationaal initiatief van Belgische, Duitse en Nederlandse studenten; de ‘Kritiese Universiteit’. In Nederland waren met name Amsterdamse en Nijmeegse studenten hierbij betrokken. De Kritiese Universiteit verzette zich tegen de industrialisatie van de universiteiten en eiste maatschappelijke betrokkenheid van de hoogleraren. Daarnaast organiseerden de studenten van de Kritiese Universiteit maatschappijkritische bijeenkomsten en theoretische seminars, vaak met socialistische inslag en internationaal georiënteerd, met de bedoeling solidariteit te ontwikkelen met onderdrukte volkeren elders ter wereld. (Dohmen en Steens, 1995:184). Het behartigen van de meer traditionele studentenbelangen, zoals huisvesting, mensa en gezondheidszorg, verdween naar de achtergrond.

In Amsterdam leidde dat in 1968 tot een splitsing in de ASVA. Er werd een nieuwe algemene studentenvereniging opgericht; de Organisatie voor Belangenbehartiging van Amsterdamse Studenten (OBAS). De OBAS stelde zich politiek neutraal op en wilde zich alleen met studentenbelangen bezighouden.

Ook op landelijk niveau kwamen splitsingen steeds vaker voor. Tussen 1966 en 1970 verloren de studentenorganisaties grote aantallen leden. De studenten van de “Kritiese Universiteit”-

beweging verloren met het getheoretiseer over solidariteit met arbeiders en onderdrukte volkeren het contact met de gewone studenten.

Bij massale acties tegen overheidsplannen voor de herstructurering van de universiteiten, waarbij een sterk hiërarchisch bestuursmodel werd voorgesteld, werd bij de ASVA een nieuwe werkwijze aangenomen. In plaats van het eigenhandig initiëren van acties stelde de organisatie zich steeds vaker op als een dienstverlener. De ASVA zorgde voor faciliteiten en ruimtes voor de leden die actie voerden. Deze nieuwe taakopvatting zou niet ten koste gaan van het links-politieke karakter van de organisatie. Wel nam de ASVA zich voor zich meer te gaan richten op zaken die direct met het gebied van onderwijs te maken hadden.

Nadat gebleken was dat de grote acties tegen de overheidsplannen niet het beoogde resultaat opleverden begon de door actie verenigde studentenbeweging langzamerhand weer uiteen te vallen. Teleurstelling in de mogelijkheden van de beweging en onvrede met de verschuiving naar links van de studentenorganisaties waren de meest belangrijke redenen voor het vertrek van de studenten. De studentengemeenschap verbrokkelde in talloze kleine actiegroepjes. Studentenorganisaties en gezelligheidsverenigingen werden vervangen door vriendenclubjes, al dan niet met een eigen politieke visie.

Politieke Vakbond

In 1970 kwam de ASVA met de opzet van een politieke vakbond en ging zich bezig houden met belangenbehartiging op drie terreinen; de sociaal-economische situatie van studenten, de werksituatie op de universiteit en de belangen van andere groepen (stellingname in algemene politieke vraagstukken) (Dohmen en Steens, 1995: 210). In een beleidsraadsstuk omschrijft de ASVA het als volgt:

“De ASVA organiseert haar leden op basis van hun directe belangen, die politiek gedefinieerd worden vanuit een socialistische maatschappijvisie. Belangenbehartiging is geen neutrale zaak – standpunten t.a.v. studieloon, studentenhuisvesting, democratisering e.d. zijn politieke standpunten ingegeven door een bepaalde maatschappijvisie. De syndicale taken van de ASVA worden dus politiek (d.w.z. in socialistische zin) gedefinieerd en geconcretiseerd”.

Aangenomen werd dat de objectieve behoeften van de student samenvielen met een socialistische kijk op de samenleving. Door de nieuwe ‘objectieve’ opzet hoopte de ASVA de verbrokkeling van de studentenbeweging in kleine politieke subgroepen tegen te gaan en het contact met de ‘massa’ weer te herstellen. In andere studentensteden werden de ontwikkelingen van de ASVA nauwlettend gevolgd.

Het Landelijk Overleg Grondraden (LOG)

Ondertussen begon de overheid haar visie op het wetenschappelijk onderwijs aan te passen. De economische situatie was verslechterd, studenten hadden meer moeite na het afstuderen een baan te vinden en de overheid begon te twifelen aan haar opvatting aangaande de economische waarde van de grote universiteiten. De massa’s nieuwe studenten kostten de overheid veel geld. De visie op studeren als ‘een vorm van arbeid’ en als ‘een essentieel onderdeel van de wederopbouw’ was daarmee van de baan. Het ‘Profijtbeginsel’ werd ingesteld. De overheid zag een goede opleiding voor studenten als een eigen investering in de toekomst, een verantwoordelijkheid voor de student. In 1971 werd daarom voorgesteld het collegegeld te verhogen van f200,- naar f1000,- .

Dit was voor de studenten aanleiding om te demonstreren. Om de grote landelijke acties te coördineren werd het Landelijk Overleg Grondraden opgericht. Alle plaatselijke grondraden, de

studentenbonden, werden hierin verenigd. De organisatie nam het politieke vakbondsconcept over van de ASVA.

Aanvankelijk had het LOG veel succes met het organiseren van landelijke acties. Het waren de grootste landelijke studenten acties die ooit gehouden werden. Na een paar jaar van bezuinigingsplannen van het kabinet en tegendemonstraties van studenten begon de organisatie echter haar vooraanstaande positie te verliezen. Interne meningsverschillen over de juiste aanpak bij demonstraties en de verslachte aandacht en interesse van de studenten leidden er uiteindelijk toe dat het LOG niet meer serieus genomen werd. Het LOG werd niet opgeheven, maar sliep geleidelijk in (van den Berg, Deurwaarder en Kuipers, 1989).

Na een korte hereniging van de Nederlandse studenten viel de beweging uit elkaar. De plaatselijke studentenorganisaties gingen zelfstandig verder, maar wisten de studenten niet meer aan te spreken. De leden liepen weg en veel organisaties verzandden in discussies over ideologieën en strategieën. De studentenorganisaties raakten organisatorisch vleugellam.

Interstedelijk Studenten Overleg (ISO)

Terwijl de linkse studentenorganisaties een beetje op hun gat lagen en niet veel meer voor elkaar kregen werd op 26 januari 1974 het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) opgericht door een aantal 'gematigde' studentenfracties. Deze fracties waren vertegenwoordigd in de universiteitsraden en hadden behoefte aan een landelijk overlegorgaan waar informatie-uitwisseling op het gebied van bestuur een medezeggenschap kon plaatsvinden. Bovendien waren de oprichters van mening dat er behoefte was aan een duidelijkere formulering van standpunten aangaande het hoger onderwijs, iets waar het LOG volgens hen niet in slaagde. Van de bestaande linkse bonden moesten ze dan ook niets hebben.

Het ISO wilde zich neutraal opstellen en zich echt richten op de universiteit en de studenten. Overleg zou daarbij het voornaamste middel zijn. De OBAS was één van de organisaties die betrokken was bij de oprichting van het ISO. (25 jaar ISO 1974-1999)

Nog steeds is het ISO een belangrijk overlegorgaan. Het ISO biedt ondersteuning aan studenten die actief zijn in de medezeggenschap op de universiteiten, onder andere door middel van trainingen. Verder is het ISO een belangrijke gesprekspartner van het Ministerie van Onderwijs.

Landelijke Studenten Vakbond (LSVb)

De leegloop van de plaatselijke, linkse, studentenbonden was door het hele land merkbaar geweest. Verschillende studentenbonden hadden de jaren niet overleefd. Het waren dan ook de studentenverenigingen uit het hoger beroepsonderwijs, die doorgaans minder politiek georiënteerd waren, minder deden aan demonstreren en meer aan overleggen, die de hoofdrol speelden in de oprichting van een nieuwe landelijke koepelorganisatie.

Omdat er weer nieuwe overheidsplannen op touw waren wilden zij 'iets' gaan doen aan de studiefinanciering. Ze verenigden zich in het Landelijk Aktiecomité Kollegegelden (LAK), en vanuit dat comité kwamen ze in 1983 tot het oprichten van een centrale organisatie die HBO- en WO-bonden verenigde: de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb).

Hoewel er sprake was van verschillende visies op de manier van aanpak – de HBO'ers waren voorstander van het lobbyen, de WO'ers (o.a. de ASVA) deden nog steeds liever aan geëngageerde acties – was de LSVb erg succesvol in het mobiliseren van studenten tegen de nieuwe overheidsplannen. De LSVb veroverde langzamerhand een gerespecteerde positie, trad in de media op als woordvoerder van de studenten en mocht zo nu en dan aanschuiven bij regeringsoverleg.

In de periode van constante bezuinigingen en hervormingen op het gebied van het hoger onderwijs in de jaren '80 was er relatief maar weinig weerstand van studenten in de vorm van

demonstraties. Pas in het begin van de jaren '90 lieten studenten weer wat van zich horen in georganiseerde acties. Vooral de invoering van de Tempobeurs, de verplichte keuze tussen week- of weekend OV-kaart en de herhaaldelijke verhogingen van het collegegeld leidden tot de woede van studenten. Nu de directe materiële belangen van de studenten in het gedrang kwamen, waren de studenten weer te mobiliseren. In 1994 organiseerden de 'linkse' LSVb en het gematigde 'ISO' in samenwerking met de 'rechtse' Landelijke Kamer van Verenigingen (LKvV) voor het eerst een gezamenlijke actie, zei het nog wat onwennig.

De LSVb en het ISO groeiden zo steeds iets dichterbij elkaar toe. De werkwijze van de beide organisaties week minder af dan voorheen. Het predikaat 'links' en 'rechts' bleef het voornaamste verschil, maar in een maatschappij waarin het poldermodel hoogtij vierde bleek dat samenwerking toch goed mogelijk was.

3.1.2 RECENTE ONTWIKKELINGEN IN DE ASVA STUDENTENUNIE

Sinds de jaren negentig hebben er in de situatie van de Amsterdamse studentenorganisaties grote veranderingen plaatsgevonden. Er werden doelstellingen gewijzigd, werkwijzen aangepast en samenwerkingverbanden gesloten. Uiteindelijk was de politiek beladen animositeit tussen verschillende verenigingen niet meer terug te vinden. Om die reden was het zelfs mogelijk tot een werkelijke vereniging van krachten te komen.

Voordat het zover was werd echter eerst een nieuwe organisatie opgericht.

Stichting Studenten Unie Amsterdam

Op 1 januari 1996 werd de Stichting Studenten Unie Amsterdam opgericht. De organisatie had een andere doelstelling dan de reeds bestaande ASVA en OBAS.

“De Studenten Unie wil met haar activiteiten het academisch leren (studeren) en het sociale leren (student zijn) stimuleren, door op deze gebieden studenten individueel en in verenigingsverband te ondersteunen met het starten, voortzetten en uitbreiden van studenteninitiatieven en –activiteiten.”

(zoals ze het zelf stelden in de verenigingengids van 1996, een initiatief van de Studenten Unie)

De nieuwe organisatie wilde zich naar het Angelsaksische model van de “student union” gaan inzetten op het gebied van dienstverlening aan studenten. Daarmee werden de secundaire behoeften van studenten voorop gesteld. Aan vakbondswerk deed de organisatie niet, daarvoor waren er in Amsterdam al twee organisaties.

Het idee om het ‘studeren’ en het ‘student zijn’ te stimuleren kwam niet uit de lucht vallen. Het beleid op het Hoger Onderwijs van het laatste decennium had geleid tot drastische verkorting van de studietijd. Door de invoering van de Tempobeurs in '91 was er voor studenten nog maar weinig ruimte over voor activiteiten naast het studeren. Juist die activiteiten en de betrokkenheid die daaruit voortkwam werden gezien als een belangrijk onderdeel van de vorming van een student. In 1945 werd om een soortgelijke reden de ASVA opgericht. In die tijd was de belemmerende factor echter niet de ‘beschikbare tijd’, maar de financiële middelen.

Door onder andere cursussen te geven voor bestuurlijk actieve studenten, verenigingen te ondersteunen en door informatievoorziening voor individuele studenten te verzorgen wilde de Studenten Unie bijdragen aan een soepel lopende en rijke studententijd.

ASVA I OBAS

De ASVA en de OBAS hebben zich sinds 1968 afzonderlijk ingezet voor de belangen van de Amsterdamse studenten. De ASVA interpreteerde die taak een tijd lang een stuk breder en hield zich bijvoorbeeld ook bezig met internationale politiek en de positie van arbeiders. Daarnaast was de werkwijze van de twee organisaties verschillend.

Toen de OBAS zich in 1968 afscheidde van de ASVA werd in de nieuwe statuten opgenomen dat zij zich weer zou aansluiten bij de ASVA *“als de ASVA weer bij zinnen is gekomen”*. In 1997 werd besloten dat het zover was.

De twee organisaties waren steeds meer naar elkaar toe gegroeid. Tijdens de acties tegen de invoering van Tempo- en Prestatiebeurs was gebleken dat samenwerking zo slecht niet was. De ASVA had haar brede interpretatie van de rol van studentenvakbond laten varen en daarmee waren de verschillen in doelstelling vrijwel verdwenen. “Uiteindelijk moesten alleen de culturele problemen nog worden overwonnen. Langharig links moest fuseren met kortgeknipt rechts. Maar nadat men zich realiseerde dat beide organisaties meer fruitvliegjes dan leden hadden, was de fusie snel beklonken.” (ASVA bijdrage, 25 jaar ISO, 1974-1999). “ASVA I OBAS” werd de nieuwe naam van de organisatie.

De fusie van de twee verenigingen had wel een aantal grote gevolgen. De nieuwe organisatie werd nu de belangenbehartiger van alle studenten. Dat betekende dat de concurrentiestrijd die aanvankelijk nodig was om vertegenwoordiging te veroveren in de universiteitsraad, niet langer aan de orde was. De ASVA I OBAS kwam niet met een gezamenlijke lijst en stelde zich dus niet verkiesbaar. In plaats daarvan werd overgegaan tot het ondersteunen van studenten in inspraakorganen doormiddel van cursussen en een wetenschappelijk bureau.

Daarnaast ging de ASVA I OBAS zich inzetten voor dienstverlening aan individuele studenten. Daarvoor konden studenten bij Het KamerBureau, het Stufispreekuur en de Bijlescentrale terecht.

Met de fusie van de ASVA en de OBAS, die nu ook diensten gingen aanbieden, werd al snel duidelijk dat er raakvlakken waren tussen ASVA I OBAS en de Studenten Unie. Op een aantal gebieden, met name die van de cursussen, werd daarom aan afstemming gedaan. Bovendien werd er een dialoog gestart over hoe beide organisaties zich in een ideale situatie tot elkaar zouden moeten verhouden (ASVA I OBAS, 1997: 16).

ASVA Studentenunie

In 1999 besloten de ASVA I OBAS en de Studenten Unie Amsterdam dat de twee organisaties zich in een ideale situatie tot elkaar zouden verhouden als één. De ASVA I OBAS was overgestapt van haar eigen fracties in de universiteitsraad naar ondersteuning van anderen en deed net als de Studenten Unie aan dienstverlening. De verschillen waren daarmee zo klein geworden dat wederom gekozen werd voor fusie.

De ASVA Studentenunie leek daarmee weer een beetje op de ASVA van voor de jaren '60; een algemene vereniging voor de Amsterdamse Student. Het werkterrein was geconsolideerd rond de student en de universiteit en werd verdeeld in drie peilers: onderwijs, diensten en verenigingen.

Een nieuwe koers voor de ASVA Studentenunie?

Na een paar jaar van bestuur was het echter nog steeds niet rustig geworden binnen de nieuwe organisatie. Discussies over wat nu precies de taak van de ASVA Studentenunie was, of zou moeten zijn, bleven bestaan.

De grootste vraagtekens werden geplaatst bij de functie die de organisatie had als meningvormer op het gebied van onderwijs. Zowel de ASVA als de OBAS waren gewend aan het optreden als woordvoerder van de studenten. Het standpunt dat ze daarbij vertegenwoordigden werd in de glorie-dagen van de beide verenigingen gebaseerd op uitkomsten van lange discussies tijdens ledenvergaderingen. Ondertussen was de situatie erg veranderd.

Hoewel de ASVA Studentenunie nu de enige studentenorganisatie voor belangenbehartiging voor studenten van de UvA was geworden, was het aantal studenten dat lid was slechts een

fractie van de Amsterdamse studentenpopulatie. Ledenvergaderingen werden bovendien maar slecht bezocht. Het kwam erop neer dat de meningvorming van de organisatie gebeurde op basis van de meningen van het bestuur en een enkele activo. De ASVA Studentenu­nie had een legitimiteitprobleem.

Na een maandenlange discussie waarin gezocht werd naar een oplossing voor het gebrek aan legitimiteit, hakte het bestuur van 2002/2003 de knoop door. De ASVA Studentenu­nie zou zich niet langer bezighouden met politieke zaken en zou geen mening meer uitdragen over onderwijszaken. In plaats daarvan zou de organisatie zich volledig opstellen als een "student union" en zich richten op dienstverlening ten behoeven van studenten. Het bestuur stelde zich de drie hoofddoelen 'Faciliteren', 'Informeren' en 'Stimuleren' die de taken van de ASVA Studentenu­nie samenvatten. Nu eindelijk een duidelijke keuze gemaakt was zou de dienstverlening makkelijker van de grond kunnen komen.

De discussie zat echter zo diepgeworteld dat al in het volgende bestuursjaar een flinke stap terug genomen werd. Naast de drie hoofddoelen die het vorige jaar werden vastgesteld werd toch de noodzaak van de politieke lobby benadrukt. Het probleem met legitimiteit blijft daarmee bestaan.

3.1.3 STUDENTENVAKBONDEN VERGELEKEN

Binnenland

Om een beschrijving van een aantal studentenbelangenorganisaties te maken moest een selectiegemaakt worden uit verschillende soorten organisaties. Verschillende kenmerken kunnen daarbij in overweging genomen worden.

In eerste instantie zijn organisaties geselecteerd die deel maken van de landelijke studentenorganisaties, de LSVb en het ISO. Deze organisaties zijn een onderdeel van een landelijk netwerk en delen op die manier bepaalde informatie. Vervolgens is gekeken of de organisatie een algemene studentenorganisatie was. Organisaties die slechts als fractie in een studentenraad functioneerden zijn hierbij achterwege gelaten. De organisaties die hierna overbleven waren: AKKU, FleS,GSb, HASU, LSBo, NSEM, SRVU, SST..., USF, VSSD, VSVb, en WSO.

Deze organisaties zijn enigszins vergelijkbaar in hun opzet. Toch zijn er grote verschillen op te merken, onder andere in doelstelling, aandachtsgebieden, reikwijdte en effectiviteit. Een aantal organisaties zijn nog niet zo oud of hebben een website die (nog) niet helemaal af is. De algemene informatie over deze organisaties is te vinden in tabel 2.

Omdat maar weinig van de aangeschreven organisaties hebben gereageerd op de gestelde vragen zijn slechts drie organisaties nader beschouwd.

AKKU

AKKU omschrijft haar doelstelling als het behartigen van studentenbelangen in de breedste zin van het woord. Studentenbelangen staan daarmee dus voorop. AKKU geeft echter aan dat het werkterrein daarom nog niet ophoudt bij onderwijs en lokale problemen. Studenten zijn ook gebaat bij een bredere maatschappelijke aanpak. Zo zijn er ook financiële, culturele en huisvestingsaspecten.

AKKU is daarom actief in de huisvestingslobby, maar bijvoorbeeld ook bij het Universitair Milieu Platform (UMP). Een praktische invulling van de maatschappelijke taak die de AKKU voor zich ziet is te vinden in de verkoop van groetenpakketten. AKKU heeft verder contacten met de

gemeente Nijmegen, de Radboud Universiteit en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en maatschappelijke organisaties als Milieudefensie, Keer het Tij en een aantal politieke jongeren organisaties.

AKKU geeft aan dat de organisatie haar beleid en de dienstverlening afstelt op de statuten van de vereniging en op de wens van de leden. Bij AKKU staan leden namelijk vrij een eigen werkgroep op te richten wanneer ze menen dat het nodig is.

De organisatie wil door veel op de voorgrond te treden de aandacht vragen voor de rechten van studenten. Op het moment heeft AKKU 220 leden.

WSO

Bij WSO is het behartigen van studentenbelangen met name gericht op het gebied van onderwijs, inkomsten, huisvesting en faciliteiten.

WSO biedt studenten financiële ondersteuning doormiddel van een boekenfonds en een veelzijdig reductieburo waar goedkope fair trade producten, computer onderdelen en pasfoto's gekocht kunnen worden. Ook heeft de organisatie een bakfiets tot haar beschikking die regelmatig aan studenten uitgeleend wordt.

Op het gebied van onderwijs is WSO actief in de organisatie van informatieavonden en discussies. Voor vragen en klachten is er een studentensteunpunt.

WSO geeft aan dat het behartigen van de belangen van studenten hogere prioriteit heeft dan het faciliteren van studenten of studentenorganisaties. Algemeen maatschappelijke zaken worden overgelaten aan anderen. WSO stelt haar beleid af op haar doelgroep. Hoe ze dat doen werd in dit onderzoek echter niet duidelijk. De universiteit, studentenverenigingen, de gemeente Wageningen, de studentenraad en de LSVb zijn de belangrijkste gesprekspartners van WSO. Op het moment heeft de vereniging meer dan 1400 leden.

VSSD

De belangenbehartiging bij de VSSD is verdeeld over vier beleidsgroepen: onderwijs, huisvesting, inkomen en maatschappij. Werkgroepen of commissies gaan actief aan de slag om problemen die zich op een bepaald gebied voordoen op te lossen. Zo wordt het Poenboek uitgegeven om studenten en verenigingen op de hoogte te stellen van alle relevante financiële regelgeving. Verder zijn er speciale commissies voor HBO studenten in Delft en voor buitenlandse studenten.

Voor directe steun aan de student heeft ook de VSSD een steunpunt. Hier kunnen studenten terecht met vragen en klachten en kunnen ze rechtshulp krijgen. Ook kunnen leden bij de VSSD goedkope verzekeringen afsluiten.

Een van de meest in het oog springende activiteiten van de VSSD is echter de boekenverkoop aan leden. De boeken zijn bij de VSSD goedkoper dan in de boekhandel.

De VSSD geeft een duidelijke beschrijving van de manier waarop beleid wordt afgesteld. Zo maakt de organisatie onderscheid tussen de kort termijn visie en de lange termijn visie. Ieder jaar wordt daar een overzicht van gemaakt in het beleidsplan. De inzet voor de studenten wordt gebaseerd op vraag en aanbod. Hoe vraag en aanbod bepaald worden komt uit de antwoorden niet naar voren. De VSSD heeft met 3200 leden het grootste ledental van alle vergeleken organisaties.

Student Union Enschede

De Student Union Enschede is geen lid van LSVb of ISO; de unie richt zich totaal op de situatie aan de Universiteit Twente. Bovendien is de Student Union de enige in zijn soort in Nederland. Deze organisatie wordt daarom apart behandeld.

De unie werd opgericht in 1999 als onderdeel van een heroriëntatie op campus- en studentenvoorzieningen die in 1997 werd gestart. Het initiatief voor deze herstructurering van de voorzieningen lag bij het College van bestuur van de Universiteit Twente.

Het doel van de organisatie is zich te richten op alle studentenbehoeften naast de studie. De Student Union fungeert daarbij als overkoepelend orgaan voor de studenten en studentenorganisaties binnen de universiteit. De Student Union bestaat uit verschillende overlegorganen die zijn gegroepeerd naar sector. Deze 'koepels' zijn:

- cultuur --- overleg cultuurvoorzieningen
- gezelligheid --- plaatselijke Kamer van Verenigingen
- sport --- studentensportverenigingen van de UT
- studie --- overleg van studieverenigingen
- overig

De unie stelt zich op als *“hèt centrale aanspreekpunt van alle studentenactiviteiten die naast de studie ontplooid worden”*¹.

De Student Union houdt zich niet bezig met het onderwijs op de Universiteit van Twente. Er zijn geen contacten met medezeggenschapsorganen en er wordt ook niet gedaan aan het informeren van studenten over onderwijszaken. De Student Union Enschede heeft geen leden, maar geeft wel de Unionpluskaart uit. Studenten die in het bezit zijn van deze kaart kunnen lid worden van sport- en cultuurverenigingen en kunnen korting krijgen wanneer zij een cursus willen volgen. Een Unionpluskaart kost minimaal 55,- euro.

Opgemerkt moet worden dat de Universiteit Twente een echte campus universiteit is. De onderwijsinstellingen liggen bij elkaar, maar ook een groot deel van de studenten woont bij elkaar op een campus. Dat er speciaal voor studenten veel diensten geregeld moeten worden is te begrijpen; er is immers niets anders in de buurt.

Tabel 2 - Overzicht van de binnenlandse lokale studentenvakbonden

	Wat zijn de aandachtsgebieden? (in de vorm van werkgroepen)	Welke soorten van dienstverlening zijn er?	Is er een eigen fractie in de studentenraad?	Is de organisatie ook in andere overlegorganen vertegenwoordigd?	Welke studenten?
AKKU	- Huisvesting - Universitair Milieu Platform - Onderwijs	-	Ja, Akkuraadt	-LSVb -Keer het Tij, Nijmegen	Radboud Universiteit Nijmegen en HAN Hoge School
FleS	- Advies aan studenten - Onderwijs - Huisvesting - Faculteiten	-	-	-LSVb	Alle Hoge Scholen in Leeuwarden
GSb	-Huisvesting -Milieu en duurzaamheid -Onderwijs -Studenten met een functiebeperking	- Steunpunt - Advocaten-netwerk	Ja, VOS	-LSVb -gemeente Groningen	Rijksuniversiteit Groningen en Hanze Hoge School Groningen
HASU	-Onderwijs	-	-	-LSVb	Alle agrarische studenten
LSBo	-	-Studentenbalie	-	-LSVb -Leidse Studenten Raad	Alle studenten in Leiden
NSEM	-Internationalisering	-	Ja	-LSVb -Maastrichtse Studenten Raad	Universiteit Maastricht
SRVU	-	-Kamerburo -Studenten-	Ja, PS	-LSVb -Keer het tij	Vrije Universiteit

¹ <http://www.studentunion.utwente.nl/nl/organisatie/> (22 oktober 2004)

		steunpunt		-Amsterdams platform voor de vrede	
SST ...	-Informatievoorziening -Onderwijs -Bevorderen van interactie van studenten	-	-	-LSVb	Hoge school Holland, Diemen
USF	-Onderzoeksbureau -Huisvesting -Openbaar Vervoer -Inkomenspositie -Studentenleven	-HBO gids -Steunpunt -Cursussen -Lezingen	-	-LSVb -Gemeente Utrecht	Alle studenten in Utrecht
VSSD	-Huisvesting -Inkomen -Maatschappij -Onderwijs	-Studenten-reisfonds -Steunpunt -Verzekeringen -Studieboeken -Spandoek-kelder -Kamerwinkel	Ja, ORAS, AAG en Don Quichotte	-LSVb -ISO -Delftse Studentenraad -Woningbouw cooperatie	Technische Universiteit Delft
VSVb	-Onderwijs	-Steunpunt		-LSVb	Hoge School Vlissingen
WSO	-Onderwijs -Onderzoek	-Kamerbalie -Reductie-bureau -Radio-programma -Steunpunt		-LSVb	Universiteit Wageningen

Buitenland

In het buitenland is vaak een andere structuur in de inrichting van het hoger onderwijs te vinden. Dit uit zich onder andere in een andere vormgeving en invulling van studentenunies op zowel landelijk als lokaal niveau. Om een goed inzicht te hebben in de mogelijke vormen van invulling en vormgeving van studentenunies is onderstaand een overzicht gegeven van een aantal landen, zowel in Europa als daarbuiten.

Steeds is er een korte omschrijving van de (indien aanwezig) landelijke vakbond. Hieraan gekoppeld is een beschrijving van één van de grote lokale bonden. Er wordt afgesloten met een vergelijking tussen deze landen en de ASVA Studentenunie.

Zweden

Op Zweedse universiteiten (en hogescholen) zijn de studentenunies (studentkårer) verantwoordelijk voor het representeren van de mening van studenten betreffende evaluaties aangaande het onderwijs op nationaal en internationaal vlak. Er is een verplicht lidmaatschap voor alle studenten. Dit is gebruikelijk in Zweden aangezien het onderwijssysteem bepaalt dat studenten lid moeten zijn van een studentenunie (er hoeft geen collegegeld betaald te worden). Over het algemeen bieden de studentenunies advies aan hun leden (aangaande allerlei onderwijskundige en studentgerelateerde zaken) en geven ze hun eigen magazines of kranten uit. Grotere bonden verzorgen vaak faciliteiten aan de universiteit zoals winkels, restaurants en clubs. Bij welke studentenunie een student zich aan moet sluiten wordt bepaald door de gekozen studie of door de universiteit. Op deze manier wordt onderlinge concurrentie uitgesloten. Veel studentenunies, zo'n 90 procent, zijn aangesloten bij de (overkoepelende) Zweedse Nationale Studentenunie (*Sveriges Förenade Studentkårer, SFS*).

De *SFS* formuleert drie algemene doelen:

- De stem zijn van de Zweedse studenten
- Een bron van kennis vormen wat betreft onderwijskundige zaken
- Een trefplaats zijn voor studenten

De SFS houdt zich bezig met zaken die betrekking hebben op de kwaliteit van het hoger onderwijs, toegang tot hoger onderwijs, selectie en procedures hieromtrent, tentamens en evaluatie. Volgens de SFS moet het hoger onderwijs toegankelijk zijn voor iedereen ongeacht sekse, locatie, economische situatie en leeftijd. Andere belangrijke zaken voor de SFS zijn gelijkheid in het hoger onderwijs, faciliteiten voor studenten en studiefinanciering. De SFS maakt zich ook sterk voor een onbeperkte toegang tot hoger onderwijs voor alle personen die aanspraak kunnen maken op gebruik van het hoger onderwijs. Verder stimuleert de SFS het onderwijsdebat betreffende 'postgraduate' studies en onderzoek. Momenteel is de werkwijze vooral gebaseerd op discussie en lobbyen in plaats van demonstraties en protesten. Dit kan echter makkelijk veranderen indien daar noodzaak toe is².

De Uppsala Studentenunie (*Uppsala Studentenkår*) is een organisatie voor studenten aan de 'Uppsala Universitet' in Uppsala, ongeveer 80 kilometer ten noorden van Stockholm. De oudste universiteit van Scandinavië (gesticht in 1477) richt zich op drie domeinen qua onderzoek en onderwijs: *Arts and Social Sciences*, *Medicine and Pharmacy* en *Science and Technology*. Er studeren ongeveer 40.000 studenten aan deze universiteit (2004)³.

De activiteiten van de Uppsala Studentenunie zijn te verdelen in twee gebieden: de dagelijkse diensten en de (lange termijn) politiek gerelateerde onderwerpen aangaande studenten en onderwijs. De dagelijkse diensten komen tot uiting in het verzorgen van toegang tot computers voor studenten, telefoon- en faxmachines, tweedehands boekverkoop, aanspreekpunt voor internationale studenten, huisvesting, rechtshulp etc. Op het politieke vlak richt de studentenunie zich op het representeren van studenten op alle niveaus binnen de universiteit (te denken valt aan OpleidingsCommissie, Studentenraad, etc) , waarbij het verbeteren van het onderwijs continu de eerste prioriteit heeft. Conform het Zweedse onderwijssysteem geldt een verplicht lidmaatschap voor alle studenten. Met 34.000 leden is het de grootste (lokale) studentenunie in Zweden (Pharmacie studenten hebben een eigen Studentenunie)⁴.

Denemarken

De Deense Studenten Vakbond (*Danske Studerendes Fællesråd, DSF*) richt zich op het promoten en behartigen van de belangen van alle studenten in Denemarken. Tevens coördineert DSF het politieke werk van haar lokale leden rondom Kopenhagen. Er geldt, als uitzondering in Scandinavië, geen verplicht lidmaatschap voor studenten bij een studentenvakbond. Er zijn ongeveer 180.000 studenten in heel Denemarken waarvan DSF er op dit moment rond de 90.000 vertegenwoordigd. Een hinderlijk element in de organisatie rondom de studenten vakbond is volgens DSF het feit dat 'studeren en onderwijs' onder drie verschillende ministeries valt (namelijk Wetenschap, Onderwijs en Cultuur). Dit maakt het Deense onderwijslandschap soms wat onoverzichtelijk en moeilijk te doorgronden.

DSF houdt zich bezig met zaken die betrekking hebben op zowel onderwijskundige als student gerelateerde sociale zaken. De focus is zowel nationaal als internationaal georiënteerd.

DSF bestaat uit drie werkgroepen: Onderwijs, Sociaal en Internationaal. De werkgroepen onderhouden contacten met de media, de verschillende ministeries en politieke partijen. Daarnaast is er contact met verschillende afgevaardigden die in diverse onderwijsgerelateerde commissies op zowel landelijk, Scandinavisch als Europees gebied participeren om ook op deze materie een publieke reactie te kunnen formuleren. DSF organiseert geen demonstraties en/of campagnes.

² <http://www.sfs.se/> (2 juni 2004)

³ <http://info.uu.se/fakta.nsf/sidor/uppsala.university.id5D.html> (20 oktober 2004)

⁴ http://www.uppsalastudentkar.nu/index_eng.htm (21 september 2004)

De grootste lokale studentenunie van Denemarken is *Studenterlauget* (3500 leden) verbonden aan de 'Handelshøjskolen i Århus' (Aarhus School of Business) in Århus (de belangrijkste stad van Oost-Jutland). Deze universiteit bestaat uit twee faculteiten (*Business Administration* en *Language and Business Communication*) en heeft momenteel ongeveer 6800 studenten⁵.

Studenterlauget wil vooral open en transparant zijn voor haar leden. Op deze manier is er een constante controle op de studentenvakbond mogelijk. Tevens is er inzicht in de behoeften van de student (en de uitdraging daarvan door de organisatie). De studentenunie wil de kern van de studentenwereld in Århus vormen. Om dit mogelijk te maken biedt zij tal van diensten aan die aantrekkelijk zijn voor een meerderheid van de studenten. Een aantal voorbeelden zijn:

- *Kantoret*; kopieer- en computercentrum, tevens inbinden
- *Caféen* en *Plug Inn*; eetgelegenheden waar ook aansluitingen zijn voor laptops
- *Klubben*; uitgaansgelegenheid waar ook aansluitingen zijn voor laptops
- *Fitness*; sportcentrum
- *Rusugen*; verzorging van de introductieweek elk collegejaar
- *Erhvervsudvalget*; business-centre waar contacten met potentiële werknemers tot stand komen, wat resulteert in lezingen, sponsoring, bedrijfsdagen, etc.

Tevens worden er door *Studenterlauget* een aantal jaarlijkse evenementen georganiseerd zoals een skireis, studenten cabaret, studentenfeesten, etc⁶.

Finland

De Nationale Vakbond van Studenten in Finland (*Suomen Ylioppilaskuntien Liitto, SYL*) is een studentenorganisatie die tot doelstelling heeft het verdedigen en het verbeteren van onderwijs, de financiële situatie voor studenten en de sociale voorzieningen en rechten ten behoeve van studenten. Tevens streeft deze organisatie ernaar een sociaal invloedrijke rol te hebben en te inspireren tot (nationaal) debat. Net als in andere Scandinavische landen geldt in Finland een verplicht lidmaatschap voor studenten.

SYL is een gewaardeerde stem van expertise betreffende onderwerpen die Hoger Onderwijs aangaan. *SYL* wordt dan ook regelmatig betrokken in de discussie over het onderwijs door officiële instanties die zich met de beleidsvorming rondom onderwijs bezig houden. Dit varieert van studenthuisvesting tot sociale voorzieningen en van studiefinanciering tot gezondheidszorg voor studenten. *SYL* neemt een politiek standpunt in over alle zaken die studenten en onderwijs aangaan.

SYL is vertegenwoordigd in diverse nationale organen, die zich bezighouden met beleidsvorming rondom het hoger onderwijs. Te denken valt aan de Raad voor Hoger Onderwijs en diverse werkgroepen en comités bij het Ministerie van Onderwijs. Er worden ook congressen en seminars georganiseerd.

Een belangrijke factor met betrekking tot studenteninvloed is *The Student Research Foundation (Otus)*. Het doel van *Otus* is het uitvoeren, promoten en ondersteunen van onderzoek en publicaties met betrekking tot hoger onderwijs en de economische, culturele en sociale status van de student. De nadruk binnen de organisatie van *Otus* ligt op het doen van onafhankelijk onderzoek in samenwerking met de nationale studentorganisaties en het Finse ministerie van Onderwijs.

⁵ http://www.asb.dk/frontpage/default_en.htm (12 oktober 2004)

⁶ <http://www.studenterlauget.dk/sw566.asp> (12 oktober 2004)

Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunta (*HYY*) is de (lokale) studentenunie verbonden aan de 'Helsingin Yliopisto' (Universiteit van Helsinki). De universiteit heeft elf faculteiten (Theology, Law, Medicine, Arts, Science, Education, Social Sciences, Agriculture and Forestry en Veterinary Medicine) en is daarmee de meest veelzijdige universiteit van Finland. Er stonden in het collegejaar 2003 - 2004 ongeveer 38.000 studenten ingeschreven aan de universiteit⁷.

De studentenunie *HYY* heeft momenteel meer dan 30.000 leden. Elke student aan de universiteit is automatisch lid van de *HYY*. De *HYY* vertegenwoordigt haar leden en streeft naar verbetering van de academische en sociale omgeving van studenten onder andere door het op gang houden van een sociaal-maatschappelijk debat rondom deze kwestie. Tevens worden de politieke ontwikkelingen in de gaten gehouden en de eventuele implicaties hiervan voor studenten.

De *HYY* functioneert ook als verbindende schakel tussen studenten en de ongeveer 240 sub-organisaties die onder *HYY* actief zijn. Deze sub-organisaties houden zich bezig met allerlei activiteiten die gerelateerd zijn aan studenten en het studentenleven. De rol die de studentenunie hierin heeft is het leveren van voorzieningen en financiële hulp. Verder promoten zij actieve deelname aan het studentenleven onder de studenten.

Er worden tevens een aantal diensten aangeboden door de *HYY*. Er is een adviesbureau waar zowel studenten als de eerder genoemde sub-organisaties terecht kunnen met vragen aangaande studie en het studentenleven in het algemeen. Ook is er een International Bureau speciaal voor de buitenlandse studenten. Wanneer de studentenunie een bepaald probleem niet zelf op kan lossen, kan zij wel hulp bieden in het vinden van de juiste gesprekspartner⁸.

Verenigd Koninkrijk

Britse '*student unions*' (studentenunies) verzorgen meestal enkele faciliteiten (verbonden aan de universiteit) zoals winkels, clubs, het publiceren van informatie en soms het uitgeven van een studentenkrant. Ze leveren ook adviesdiensten.

Deze studentenunies zijn vaak, maar niet altijd, verbonden aan de *NUS UK – National Union of Students United Kingdom*. De kernwaarden van de *NUS* zijn te omschrijven als democratie, gelijkheid en collectivisme binnen het Hoger Onderwijs. Tevens stelt de organisatie dat studentenorganisaties geleid zouden moeten worden door studenten en dat onderwijs een gemeengoed is dat een bijdrage levert aan zowel het individu als aan de maatschappij. De onderwerpen waar de *NUS* zich voornamelijk mee bezig houdt zijn sociale en financiële regelingen en voorzieningen voor studenten, gender en onderwijskundige zaken, etc.

NUS houdt zich bezig met onderzoek, training en advies aan zowel individuele studenten als aan studentenunies. De studentenunies zijn een integraal onderdeel van de studentenwereld en zodoende vormen ze de ruggengraat van de *NUS*. De unies bieden een breed scala aan services variërend van adviezen over sociale zaken tot informatie over clubs, sociëteiten en winkels.

De studentenunies spelen ook een belangrijke rol bij het in beeld brengen van de mening van studenten aangaande studentgerelateerde zaken. Vertegenwoordigers van de studentenunie zitten regelmatig in de 'board of governors' van de universiteit. Tevens bieden zij ondersteuning aan afgevaardigden op zowel facultair als centraal academisch niveau.

---

⁷ http://www.helsinki.fi/inbrief/2003/basic_facts.htm (20 oktober 2004)

⁸ <http://www.helsinki.fi/hyy/en/inbrief.htm> (21 september 2004)

De *University College London Union (UCL Union)* is de oudste (lokale) studentenunie in Engeland, gevestigd in Londen en verbonden aan het *University College London (UCL)*. *UCL* maakt onderdeel uit van de *University of London*. Het *UCL* omvat acht faculteiten (*Arts and Humanities, Built Environment, Clinical Sciences, Engineering Sciences, Laws, Life Sciences, Mathematical and Physical Sciences, Social and Historical Sciences*). Het is de op twee na oudste onderwijsinstelling in Engeland. Aan het *UCL* stonden in het studiejaar 2003 – 2004 ongeveer 19.000 studenten ingeschreven⁹.

De *UCL Union* is gesticht in 1893 als eerste studentenunie in Engeland met de volgende achterliggende doelstellingen:

- De promotie van sociale interactie en het bieden van recreatie, zowel fysiek als mentaal, aan de studenten van het *UCL*.
- Het bieden van financiële steun aan studentenverenigingen (zowel sportverenigingen als sociale (gezelligheids-) verenigingen).

Deze doelstellingen zijn nog steeds toepasbaar op de huidige *UCL Union*, al heeft de studentenunie haar activiteiten wel uitgebreid. De unie is gericht op het zoveel mogelijk te voorzien in extra-curriculaire activiteiten, zodat studenten zich breed kunnen oriënteren en wanneer wenselijk zoveel mogelijk uit hun tijd op de universiteit kunnen halen¹⁰.

De *UCL Union* vertegenwoordigt ongeveer 16.000 studenten. Een lidmaatschap is niet verplicht, echter wel noodzakelijk wanneer studenten gebruik willen maken van één van de vele diensten die door de studentenunie worden aangeboden.

De diensten die door de studentenunie worden aangeboden zijn¹¹:

- *News and Campaigns*; er wordt een overzicht geboden van alle evenementen interessant voor studenten. Tevens worden er door de studentenunie congressen en evenementen georganiseerd. Tevens wordt er een overzicht gegeven van de campagnes die gehouden worden in het belang van de studenten
- *Entertainment*; Overzicht van alle culturele gebeurtenissen in en rondom London, tevens een adviesgids voor wanneer studenten zelf iets dergelijks willen organiseren.
- *Clubs and Societies Centre*; *Union* ondersteund meer dan 140 clubs en verenigingen, in zowel *Arts and Media, General Societies* en *Sport Clubs*.
- *Rights and Advice*; voor alle soorten van advies kan je terecht, er zijn verschillende gebieden waar specifieke expertise voor aanwezig is: *Housing, Finance, Academic, Immigration, Counselling, Disabilities, Transport, Consumer, Nightline*.
- *Skills and Development*; aanbieden van extra-curriculaire activiteiten
- *Jobs Workstation*; uitzendbureau voor en door studenten.
- *Bars, Cafés and Shops*; gerund door studenten, gekenmerkt door de lage prijzen, er is ook een studentenrapper aanwezig.
- *Sports and Fitness*; speciale sportfaciliteiten voor studenten tegen een studentenprijs.

Canada

Sinds 1981 is in Canada *The Canadian Federation of Students (CFS)* actief. Er was behoefte aan één overkoepelende organisatie, die de collectieve belangen, behoeftes en meningen van studenten liet horen op zowel provinciaal als landelijk niveau. Hiertoe hebben alle lokale en interlokale studentenunies zich verenigd in de *CFS*.

De *CFS* streeft de volgende doelen na:

⁹ <http://www.ucl.ac.uk/Registry/Division/General/statistics/diag1/> (26 oktober 2004)

¹⁰ <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/University%20College%20London%20Union> (21 september 2004)

¹¹ <http://www.uclunion.org/index.php> (21 september 2004)

- Het organiseren van studenten op een democratische, coöperatieve manier zodat de eigen en maatschappelijke belangen vooropgesteld zijn
- Het aanbieden van een algemeen raamwerk waarbinnen studenten kunnen communiceren met elkaar en gedachten en ervaringen kunnen uitwisselen
- Het zeker stellen van een effectief gebruik en verspreiding van de 'resources' van de studentenorganisatie. Tegelijkertijd wordt er gestreefd naar een uitgebalanceerde groei en ontwikkeling van studentenorganisaties die zich bezighouden met studentenbelangen en -behoeften
- Het samenbrengen van studenten om te discussiëren en eventuele veranderingen op onderwijskundige, administratieve en wettelijke studentgerelateerde gebieden te bewerkstelligen
- Het bereiken van het ultieme doel: een systeem van hoger onderwijs dat toegankelijk is voor iedereen, van hoge kwaliteit is, nationaal gepland is, de legitimiteit van studentenunies en de validiteit van studentenrechten erkend, en wiens rol in de maatschappij duidelijk erkend en gewaardeerd is

De *CFS* vertegenwoordigt momenteel meer dan 450.000 studenten in Canada. Om de gestelde doelen te bereiken is de *CFS* op een aantal manieren actief. Allereerst in het doen van onderzoek. Door middel van grondige en diepgaande onderzoeken en analyses wordt het beleid (en de trends hierin) van de Canadese regering getoetst. Aan de hand hiervan worden (waar nodig) alternatieven ontwikkeld en voorgelegd aan het betreffende ministerie.

Lobbyen is een andere manier waarop de organisatie haar doelen probeert te bereiken. Regelmatig contact met de diverse verantwoordelijke afgevaardigden is een manier om de boodschap en mening van de *CFS* bekend te maken aan de regering. De afgelopen jaren heeft de organisatie een prominente plek weten te veroveren in de *Parliament Hill* en in provinciale besturen. Hier moet aan toegevoegd worden, dat de *CFS* regelmatig uitgenodigd wordt tot het geven van presentaties aan regeringspartijen en hun (onderwijs)werkgroepen. Hierin staat de positie van de student centraal. Een laatste middel wat door de *CFS* wordt aangeropen is het organiseren van demonstraties en petitie's. Deze hebben tot doel studenten bewust(er) te maken van de beslissingen die door de regering genomen (gaan) worden. Op deze manier wordt tevens aan de politiek duidelijk gemaakt, wat het draagvlak van het standpunt van de *CFS* is onder de studenten.

The Alma Mater Society is de oudste studentenunie in Canada (in Canada wordt een Studentenunie ook wel *society* genoemd) en verbonden aan *Queen's University* in Kingston Ontario. Deze universiteit telt vijf faculteiten (*applied science, arts and science, education, law, and health sciences*) en is gesticht in 1841. In het collegejaar 2003 – 2004 stonden er meer dan 16.500 studenten ingeschreven aan *Queen's University*¹².

The Alma Mater Society (AMS) is de centrale organisatie voor studentenbelangen en diensten aan *Queen's University*. Deze organisatie die door en voor studenten gerund wordt, biedt een breed pakket aan diensten en middelen aan, waaronder het vertegenwoordigen van alle (bachelor) studenten aan de universiteit. Momenteel vertegenwoordigt *AMS* 13.000 studenten. Alle (bachelor) studenten aan *Queen's University* zijn verplicht lid te worden van deze studentenunie.

De *AMS* stelt zichzelf ten doel de academische en extra-curriculaire ervaring van studenten aan de universiteit zo optimaal mogelijk te maken, onder andere door middel van het onderhouden van een goede relatie met het bedrijfsleven in de omgeving van de universiteit. Deze

---

¹² <http://www.queensu.ca/about/> (26 oktober 2004)

studentenunie is de enige in Canada die geheel door studenten wordt gerund. Mede hierdoor is er een, voor Canada unieke, relatie ontstaan met het bestuur van de betrokken universiteit. Om zoveel mogelijk studenten de kans te geven deel te nemen in deze unieke organisatiestructuur is er elk jaar sprake van een volledige vernieuwing van alle studentwerknemers.

De studentenunie is zowel binnen de universiteit, als op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau actief aangaande het behartigen van studentenbelangen. Daarnaast is het bewaken van de kwaliteit en inrichting van het universitair onderwijs een continu agendapunt. Tevens biedt AMS services aan zoals: het organiseren van sociale en culturele evenementen, ondersteunen van goede doelen, een studentencafe, een studentenwinkel, kinderopvang, transport, televisieprogramma's, verzekeringen, studieboekuitwisseling, een krant¹³.

Verenigde Staten

In de Verenigde Staten zijn studentenvakbonden beter bekend als '*Undergraduate House of Representatives*'. De master studenten en/of leden van de faculteit vormen de '*Senate*'. Er bestaat geen overkoepelende organisatie waarbij alle lokale vakbonden aangesloten zijn. Gezien de structuur en invulling van deze '*Undergraduate House of Representatives*' is een overkoepelende organisatie niet (of in mindere mate) gewenst. Deze vorm van een landelijke studentenvakbond is beter te vergelijken met de Nederlandse CSR (Centrale StudentenRaad) dan met een landelijke studentenvakbond.

De *Michigan Student Assembly (MSA)* is een lokale organisatie aan de Universiteit van Michigan. Dit orgaan representeert alle studenten van elke school en universiteit in de omgeving van Michigan. De *MSA* wordt gezien als het officiële orgaan dat de mening en opinie van studenten in Michigan naar buiten brengt. Tevens stellen zij zich ten doel de rechten van studenten te beschermen en te verdedigen. Zij hebben een belangrijke besluitvormende rol bij allerlei studentgerelateerde zaken op de universiteit (zoals bijvoorbeeld het aanschaffen van meer computers, het voorzien in goedkope busreizen (AirBus), onderwijs- en studieadvies, evaluatie van onderwijs)¹⁴.

Schematische vergelijking

Onderstaand is een beknopt overzicht weergegeven van de verschillende vakbondsvormen in verschillende landen, zowel op landelijk als op lokaal niveau. De Landelijke Studentenbonden in Nederland en de ASVA Studentenunie zijn in dit overzicht opgenomen ter vergelijking.

---

¹³ <http://www.myams.org/services/> (26 oktober 2004)

¹⁴ <http://www.msa.umich.edu/index.html> (12 oktober 2004)

Tabel 3 – overzicht van vakbondsvormen in verschillende landen

Landelijk niveau

Land	Dienstverlenend (voorzieningen)	Belangenbehartiging (onderwijsinhoudelijk, etc)	Werkwijze	Bond
Nederland	<ul style="list-style-type: none"> - LSVb - Studentenlijn (telefonisch steunpunt) - Verzekeringen - Informatie voorziening onderwijszaken 	<ul style="list-style-type: none"> - Standpunt innemen hoger onderwijs politiek - Zitting in de studentenkamer (overleggroep ministerie Onderwijs) 	<ul style="list-style-type: none"> - demonstreren - overleg - lobbyen 	LSVb
	<ul style="list-style-type: none"> - kenniscentrum lidorganisaties - landelijk StudentenRecht sBureau 	<ul style="list-style-type: none"> - standpunt innemen (landelijk) hoger onderwijs politiek 	<ul style="list-style-type: none"> - overleg - lobbyen 	ISO
Scandinavië	-	-	-	
Zweden	<ul style="list-style-type: none"> - advies lidbonden - faciliteiten aanbieden 	<ul style="list-style-type: none"> - representeren studentenbelangen - bewaken kwaliteit hoger onderwijs - bewaken toegang hoger onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> - lobbyen - discussie - (indien nodig: demonstraties, acties) 	SFS
Denemarken	<ul style="list-style-type: none"> - coördineren politieke werk van lokale vakbonden 	<ul style="list-style-type: none"> - promoten en behartigen van de belangen van alle studenten in Denemarken. 	<ul style="list-style-type: none"> - lobbyen - discussie - (nadrukkelijk geen demonstraties en/of campagnes) 	DSF
Finland	<ul style="list-style-type: none"> - voor zover bekend niet 	<ul style="list-style-type: none"> - het verdedigen en het verbeteren van onderwijs de financiële situatie voor studenten en de sociale voorzieningen en rechten ten behoeve van studenten - streeft naar sociaal invloedrijke rol wil inspireren tot (nationaal) debat. 	<ul style="list-style-type: none"> - debat - overleg - congressen en seminars - onderzoek 	SYL
Angelsaksische landen				
UK	<ul style="list-style-type: none"> - training en advies aan lidbonden en individuele studenten - sociale en financiële regelingen en voorzieningen voor studenten 	<ul style="list-style-type: none"> - in kaart brengen van de mening van studenten aangaande onderwijs gerelateerde onderwerpen 	<ul style="list-style-type: none"> - publiceren van onderzoek en informatie - campagnes 	NUS UK
Canada	<ul style="list-style-type: none"> - aanbieden van een algemeen raamwerk 	<ul style="list-style-type: none"> - collectieve belangen, behoeftes en meningen van studenten behartigen 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek - lobbyen - demonstraties 	CFS

	waarbinnen studenten kunnen communiceren met elkaar	- en uitdragen toetsen van Candadees onderwijsbeleid	en petitie	
USA	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	-

Lokaal niveau

Land	Verplicht lidmaatschap	Dienstverlenend (voorzieningen)	Belangenbehartiging (onderwijsinhoudelijk, etc)	Aantal leden	Bond
Nederland	Nee	<ul style="list-style-type: none"> - kamerbureau - rechtsbureau - fietsenplan - bijlesbureau - 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoeksbureau - huisvestingslobby 	+/- 1600	ASVA Studentenunie (Amsterdam)
Scandinavië					
Zweden	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - toegang tot computers - telefoon- en faxmachines - tweedehands boekverkoop - aanspreekpunt voor internationale studenten - huisvesting - rechtshulp 	<ul style="list-style-type: none"> - het representeren van studenten op alle niveaus binnen de universiteit (te denken valt aan OpleidingsCommissie, Studentenraad) 	34.000	Uppsala Studentenkår (Uppsala)
Denemarken	Nee	<ul style="list-style-type: none"> - kopieer- en computercentrum - eet- en uitgaansgelegenheden - sportcentrum - business centre - studentencabaret - skireis 	<ul style="list-style-type: none"> - voor zover bekend niet 	3500	Studerterlauget (Århus)
Finland	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - leveren van voorzieningen en financiële hulp aan suborganisaties - adviesbureau - aanspreekpunt internationale studenten 	<ul style="list-style-type: none"> - verbetering van academische en sociale omgeving voor studenten 	+ 30.000	HYY (Helsinki)
Angelsaksische landen					
UK	Nee	<ul style="list-style-type: none"> - News and Campaigns - Entertainment - Clubs and Societies Centre - Rights and Advice; - Skills and Development; - aanbieden van extra-curriculaire activiteiten - Jobs Workstation; - uitzendbureau 	<ul style="list-style-type: none"> - voor zover bekend niet 	16.000	UCL Union (Londen)

		<ul style="list-style-type: none"> - voor en door studenten. - Bars, Cafés and Shops; - Sports and Fitness. 			
Canada	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - organiseren van sociale en culturele evenementen - ondersteunen van goede doelen - een studenten-cafe - een studenten-winkel - kinderopvang - transport - televisieprogramm a's - studieboekuitwisseling - krant 	<ul style="list-style-type: none"> - vertegenwoordigen van alle undergraduate studenten - het behartigen van studentenbelangen en het continu bewaken van de kwaliteit en inrichting van het universitair onderwijs 	13.000	AMS (Kingston)
USA	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> - voor zover bekend niet 	<ul style="list-style-type: none"> - mening en opinie van studenten in Michigan naar buiten brengen - rechten van studenten te beschermen en te verdedigen - besluitvormende rol bij studentgerelateerde zaken op de universiteit 	-	MSA (Michigan)

3.2 Gesprekken met FSR en CSR

Sinds de ASVA en OBAS fuseerden in 1997 was de nieuwe vereniging niet meer vertegenwoordigd in de faculteitsraden en de universiteitsraad. Om toch op de hoogte te blijven van de zaken die spelen op het gebied van medezeggenschap nam de ASVA Studentenunie het initiatief tot het organiseren van een informeel voorzittersoverleg. Tijdens dit overleg bespreken de voorzitters van de FSR-en en de CSR waar ze mee bezig zijn en welke problemen ze tegen komen. Door ervaringen uit te wisselen wordt gestreefd naar optimalisering van het werk. De ASVA Studentenunie neemt ook deel aan dit overleg.

Uit de gesprekken met de voorzitters van de verschillende FSR-en en CSR komt naar voren dat een meerderheid van de voorzitters al eens in contact was gekomen met de ASVA Studentenunie voordat zij plaats namen in één van de raden. De meesten kennen de ASVA Studentenunie via het Fietsenplan (75 %). Het KamerBureau en het RechtsBureau zijn bij de helft van de voorzitters bekend. Het BijlesBureau en het OnderzoeksBureau zijn door één voorzitter genoemd als bekend voordat zij plaats nam als voorzitter.

Een ruime meerderheid van de voorzitters (88 %) is van mening dat de huidige doelstelling van de ASVA Studentenunie zowel een belangenbehartigend als dienstverlenend karakter heeft. En hoewel ook een meerderheid vindt dat deze tweeledige doelstelling in de toekomst behouden moet worden, vindt 50 % van de voorzitters dat de ASVA Studentenunie meer nadruk mag leggen op de belangenbehartiging.

Wat betreft het VoorzittersOverleg (VZO) en de ASVA Studentenunie is het volgende op te merken. Bij een meerderheid (63%) van de voorzitters was aan het begin van het bestuursjaar geen duidelijkheid over de rol van de ASVA Studentenunie in het VZO. Deze rol werd voor de meeste voorzitters na verloop van tijd wel duidelijk. De voorzitters vinden dat de ASVA Studentenunie een groot nut heeft in het VZO. 63 % van de voorzitters vindt dat er veel kennis van onderwijs aanwezig is bij de ASVA Studentenunie. Andere punten die genoemd worden door de raden zijn:

- De ASVA Studentenunie is een professionele discussiepartner (38 %)
- Binnen de ASVA Studentenunie wordt veel onderzoek gedaan naar onderwijs (38 %)
- De ASVA Studentenunie staat meer 'buiten' de universiteit en geeft op deze manier een ander gezichtspunt weer (38 %)

Tevens benadrukte 25 % van de voorzitters dat de ASVA Studentenunie (veel) invloed heeft op het College van Bestuur. Deze invloed mag meer benut worden.

Op de vraag wat de voorzitters zouden willen veranderen aan de rol van de ASVA Studentenunie in het VZO zegt 63 % dat een grondige introductie van de ASVA Studentenunie aan het begin van het bestuursjaar bevorderlijk zou zijn voor de samenwerking.

Bijna alle raden geven aan dat de onderzoeken (mits relevant) die de ASVA Studentenunie uitvoert, gebruikt worden ter ondersteuning van de uitvoering van hun taken.

3.3 Panelonderzoek

Het totaal aantal studenten dat de vragenlijst ingevuld heeft is 303. Hiermee is de beoogde 30 % respons niet gehaald, ondanks een herhaalde oproep tot deelname aan het onderzoek. De verdeling van de respondenten per faculteit is in onderstaande tabel weergegeven. Er is een sterke ondervertegenwoordiging zichtbaar van de Faculteit der Rechten (2,3 %) en de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie (2,6 %). Aan de andere kant is er een sterke oververtegenwoordiging zichtbaar van de Faculteit der Geesteswetenschappen (32 %) en de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (34 %).

Tevens is geen gelijke verdeling in de respondenten wat betreft geslacht. Tweederde van de respondenten is vrouw (66,7 %). De gemiddelde leeftijd onder de respondenten is 22 jaar en ruim een derde (36,3 %) van de respondenten is de huidige studie begonnen in 2003.

Meer dan de helft van de respondenten is lid van een studievereniging (62 %), waarvan 14,5 % actief is binnen deze studievereniging. Van de respondenten is 18 % lid van een studentenvereniging. Van deze 18 % geeft 11,9 % aan actief te zijn binnen deze studentenvereniging.

12,5 % van de respondenten zegt lid te zijn van de ASVA Studentenunie, 7,9 % geeft aan lid geweest te zijn van de ASVA Studentenunie.

Tabel 4 - Verdeling van de respondenten per faculteit

<i>Verdeling respondenten per faculteit</i>		
	Frequentie	Percentage
FMG	103	34,0
FGW	97	32,0
Geneeskunde	36	11,9
FNWI	33	10,9
Interdisciplinair	19	6,3
FEE	8	2,6
FdR	7	2,3
Totaal	303	100,0

Kennis van de ASVA Studentenunie

Van de ondervraagden geeft 83, 5 % aan de ASVA Studentenunie te kennen. Het merendeel van de mensen zegt de ASVA te kennen door de folder die meegestuurd wordt bij inschrijving aan de universiteit (54,8 %). Posters op de universiteit (46,2 %) en de artikelen in de Folia (37,6 %) scoren eveneens hoog. In tabel 5 wordt hiervan een schematisch overzicht gegeven.

De andere manieren waarop respondenten aangeven de ASVA Studentenunie te kennen is voornamelijk via studieverenigingen, het ASVA Fietsenplan, via emails (verstuurd door de ASVA Studentenunie) en via via.

Tabel 5 - Waarvan ken je de ASVA Studentenunie?

<i>Waarvan ken je de ASVA Studentenunie? (meerdere antwoorden mogelijk)</i>		
	Frequentie	Percentage
Folder bij inschrijving	166	54,8
Posters op universiteit	140	46,2
Artikelen in Folia	114	37,6
Intreeweek	100	33,0
Andere studenten	93	30,6
Studiegids	78	25,7
Website	31	10,2
Anders	24	7,9
Mensen die er werken	21	6,9
Landelijk Dagblad	9	3,0

AT5	5	1,7
Plaatselijk Dagblad	4	1,3
Telefoonboek/Gouden0 Gids	0	

De respondenten zijn gevraagd op een schaal van 1 tot 10 aan te geven in hoeverre zij het eens zijn met een aantal omschrijvingen van de ASVA Studentenunie. Zij moesten hierbij in gedachten houden in hoeverre zij vinden dat de omschrijving passend is bij wat de ASVA Studentenunie volgens hen is. De omschrijvingen *De ASVA Studentenunie is een waakhond voor de belangen van de Amsterdamse studenten* en *De ASVA Studentenunie is een vakbond voor Amsterdamse studenten* werden als best passend beoordeeld. De omschrijving *De ASVA Studentenunie is een lobbygroep voor de belangen van studenten* krijgt een derde plaats als omschrijving voor de ASVA Studentenunie. De slechts passende omschrijvingen zijn volgens de respondenten *De ASVA Studentenunie is een organisatie die het studeren makkelijker maakt* en *De ASVA Studentenunie is een organisatie die ondersteuning biedt bij het studeren*.

ASVA Studentenunie als belangenbehartiger

Er zijn een aantal manieren voorgesteld waarmee de ASVA Studentenunie haar rol als belangenbehartiger uit zou kunnen voeren. Aan de respondenten is gevraagd aan te geven hoe belangrijk zij het gebruik van deze instrumenten door de ASVA Studentenunie vinden voor de Amsterdamse student. Als belangrijkste instrument komt *de vertegenwoordiging van de Amsterdamse student bij overleg met het College van Bestuur* naar voren. Andere instrumenten die belangrijk worden gevonden zijn *studenten op de hoogte houden van ontwikkelingen op het gebied van onderwijs*, *studenten vragen naar hun mening en ervaringen in het hoger onderwijs*, *lobbyen voor de Amsterdamse student in de gemeentelijke politiek* en *het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties, enz.) voor studie gerelateerde zaken*. Minder belangrijk zijn *de ondersteuning van studentenverenigingen*, *een politiek neutrale houding aannemen*, *het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties, enz.) voor algemeen maatschappelijke zaken* en *het uitdragen van politieke standpunten in de media*.

Hierna is de respondenten gevraagd in hoeverre zij tevreden zijn met de kwaliteit van de toepassing van deze instrumenten. Opvallend was dat de tevredenheid over het algemeen iets hoger dan gemiddeld scoort. Het meest tevreden zijn de respondenten over de inzet van het instrument waarbij studenten gevraagd worden naar hun mening en ervaringen in het hoger onderwijs. Ook het op de hoogte houden van studenten met betrekking op de ontwikkelingen op het gebied van hoger onderwijs scoort hoog.

ASVA Studentenunie als dienstverlener

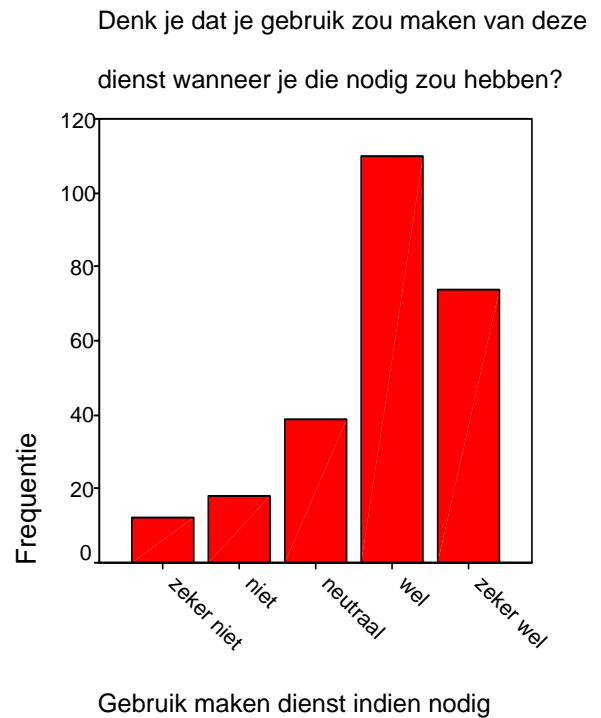
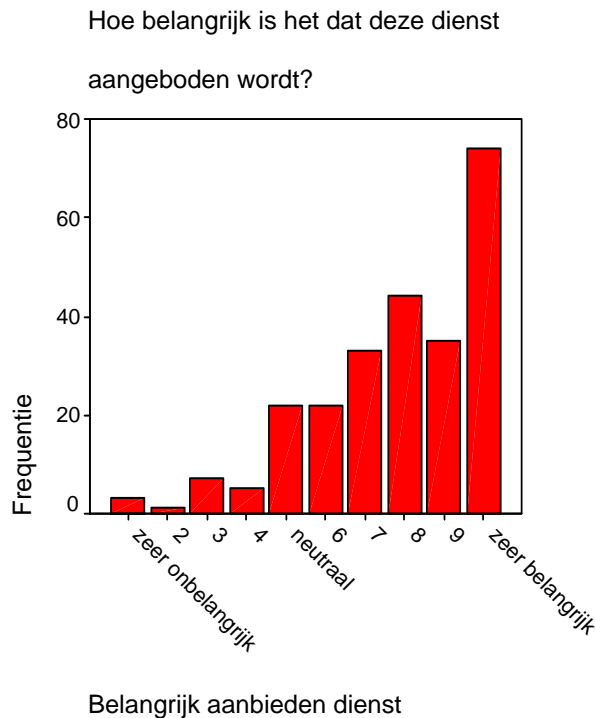
Alle diensten die de ASVA Studentenunie aanbiedt aan studenten zijn geëvalueerd door de respondenten. Bij alle diensten is ter verbetering een betere promotie geopperd. Er moet volgens de respondenten in het algemeen meer publiciteit aan het bestaan van alle diensten gegeven worden, maar met name de diensten van het RechtsBureau en van het KamerBureau.

ASVA Fietsenplan

Een ruime meerderheid van de respondenten (58,1 %) kent de ASVA Fiets. Slechts 2,3 % van deze respondenten geeft aan ooit gebruik gemaakt te hebben van deze dienst. De kwaliteit van de dienst wordt gewaardeerd met een gemiddelde van 7,3. Dat is relatief hoog. Onderstaand is schematisch weergegeven hoe belangrijk de respondenten het vinden dat deze dienst wordt aangeboden en of zij gebruik zouden maken van deze dienst indien nodig. Om een vergelijking

met andere diensten mogelijk te maken is er voor gekozen deze twee variabelen in een histogram weer te geven.

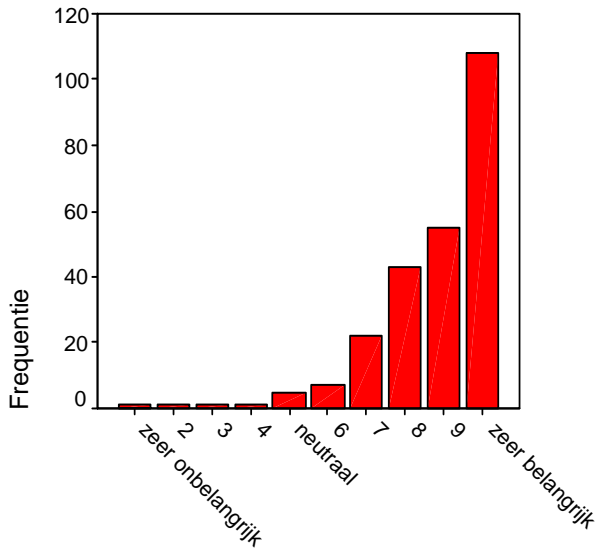

Veel genoemde suggesties ter verbetering van de dienst zijn het aanbieden van sloten bij de fietsen, meer fietsen aanbieden, de fietsen goedkoper maken en de verkoop openstellen voor alle geïnteresseerden in plaats van voor alleen ASVA leden.

KamerBureau

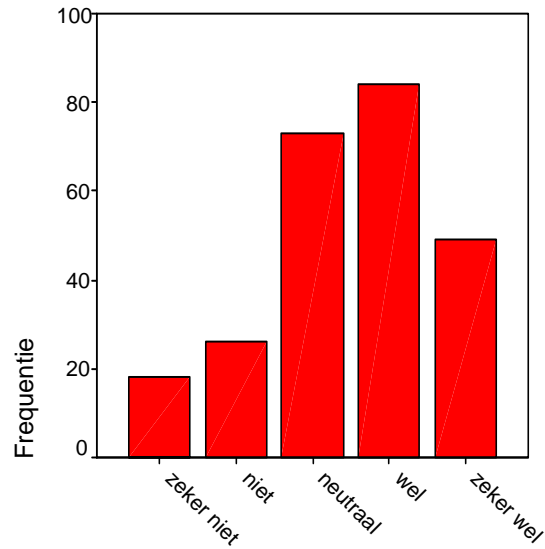
Een ruime meerderheid van de respondenten (60,1 %) geeft aan het KamerBureau te kennen. 11,6 % van deze respondenten geeft aan ooit gebruik gemaakt te hebben van deze dienst. De kwaliteit van de dienst wordt gewaardeerd met een gemiddelde van 6,2. Onderstaand is schematisch weergegeven hoe belangrijk de respondenten het vinden dat deze dienst wordt aangeboden en of zij gebruik zouden maken van deze dienst indien nodig. Om te kunnen vergelijken met de andere diensten is er voor gekozen deze twee variabelen in een histogram weer te geven.

Hoe belangrijk is het dat deze dienst
aangeboden wordt?

Belangrijk aanbieden dienst

Denk je dat je gebruik zou maken van deze
dienst wanneer je die nodig zou hebben?

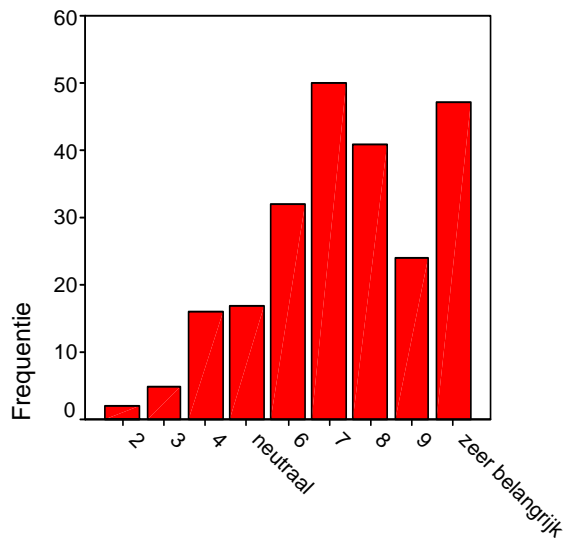
Gebruik maken dienst indien nodig

Genoemde suggesties ter verbetering van deze dienst zijn het gebruik maken van een wachtlijst in plaats van verloting en meer aandacht voor de kwaliteit van de aangeboden kamer.

BijlesBureau

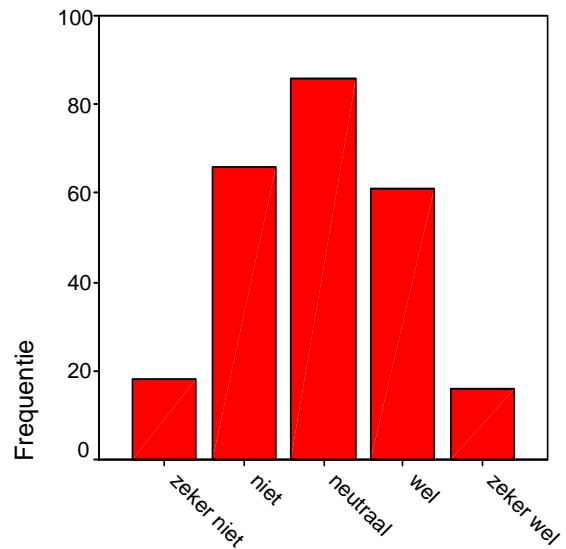
Een minderheid van de respondenten (33,0 %) geeft aan het BijlesBureau te kennen. Slechts één respondent geeft aan ooit gebruik gemaakt te hebben van deze dienst. Deze respondent is zeer ontevreden met de kwaliteit van de dienst. Onderstaand is schematisch weergegeven hoe belangrijk de respondenten het vinden dat deze dienst wordt aangeboden en of zij gebruik zouden maken van deze dienst indien nodig. Om te kunnen vergelijken met de andere diensten is er voor gekozen deze twee variabelen in een histogram weer te geven.

Hoe belangrijk is het dat deze dienst
aangeboden wordt?

Belangrijk aanbieden dienst

Denk je dat je gebruik zou maken van deze
dienst wanneer je die nodig zou hebben?

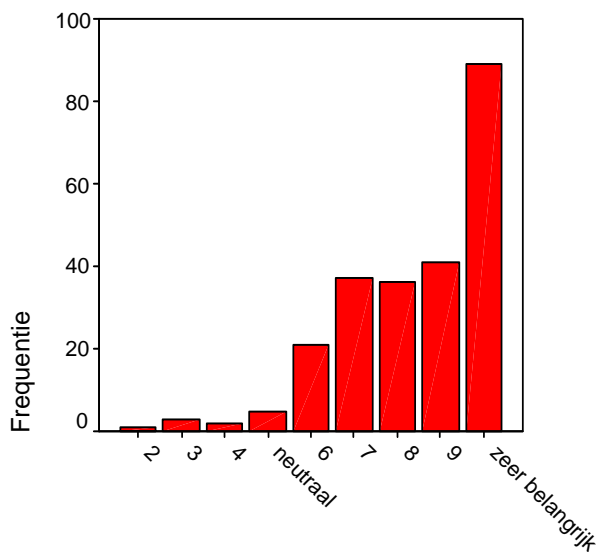
Gebruik maken dienst indien nodig

Genoemde suggesties ter verbetering van deze dienst zijn een betere bekendheid verzorgen bij de studieadviseurs en meer vakken aanbieden.

RechtsBureau

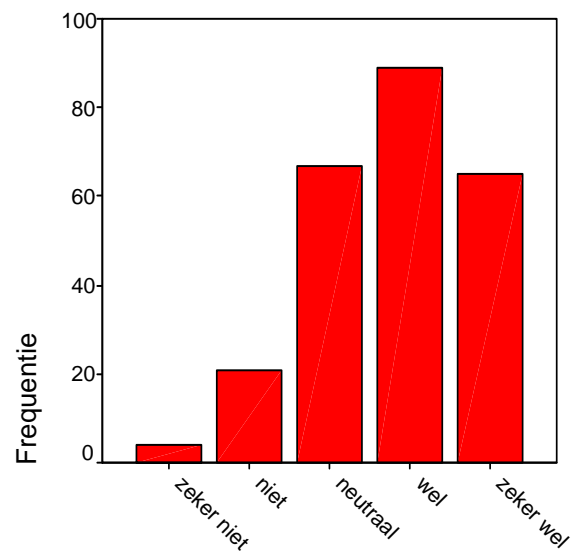
Ongeveer de helft van de respondenten (48,5 %) geeft aan het RechtsBureau te kennen. Slechts 3 % van de respondenten geeft aan ooit gebruik gemaakt te hebben van deze dienst. De dienst wordt door deze respondenten qua kwaliteit beoordeeld met gemiddeld een 6,6. Onderstaand is schematisch weergegeven hoe belangrijk de respondenten het vinden dat deze dienst wordt aangeboden en of zij gebruik zouden maken van deze dienst indien nodig.

Hoe belangrijk is het dat deze dienst
aangeboden wordt?

Belangrijk aanbieden dienst

Denk je dat je gebruik zou maken van deze
dienst wanneer je die nodig zou hebben?

Gebruik maken dienst indien nodig

Door meerdere respondenten is de vraag gesteld wat de meerwaarde van het ASVA RechtsBureau is voor studenten. Deze respondenten geven aan dat er in Amsterdam immers ook verschillende andere aanbieders van gratis rechtshulp zijn.

Nieuwe diensten

In een open vraag is aan de respondenten gevraagd hoe het dienstenpakket van de ASVA Studentenunie zou kunnen worden uitgebreid. Een aantal diensten is meerdere malen genoemd en is opgenomen in onderstaande tabel. Tevens zijn opmerkelijke en opvallende ideeën verwerkt in deze tabel.

Tabel 6 - Nieuwe diensten aangedragen door respondenten

<i>Nieuwe diensten aangedragen door respondenten</i>	
	Frequentie
Korting regelen studieboeken	16
Meer bekendheid genereren van bestaande diensten (dmv dichter bij student staan)	12
Meer nadruk op huisvesting	8
Bemiddelen stage/buitenland/vrijwilligerswerk	7
Coördineren (tweedehands) boekenverkoop	5
Meer politiek bezig zijn	5
ASVA kortingspakketten voor sport, cultuur, boeken, etc	5
Openingstijden uitbreiden	4
ASVA Nieuwsbrief	4
Meer contact student/studie verenigingen	3
Meer informatie verstrekken op het gebied van hoger onderwijs	3
Zelf kamers gaan verhuren	2
Uitstapjes	2

Opmerkelijke voorstellen

- Fonds opzetten voor arme studenten
- Algemene studieadviseurs instellen (niet gelieerd aan opleiding/faculteit)
- Commentaar geven over de betrouwbaarheid van studievoorlichting
- Goedkoper lidmaatschap
- Uittreksels aanbieden zoals JOHO
- Een maatjesproject (voor de eenzame student)
- Cursussen in solliciteren, IT, ondernemerschap, Engels

Een opmerking die geplaatst moet worden is dat de respondenten van mening zijn dat de ASVA Studentenunie moeilijk benaderbaar is. Graag zouden zij een meer prominent aanwezige informatiebalie zien op verschillende locaties binnen de universiteit.

Meningen over de ASVA Studentenunie

Als afsluitend onderdeel van het onderzoek is gevraagd naar de mening over de ASVA Studentenunie van de respondenten. Door middel van de reacties op een aantal stellingen wordt deze mening gemeten. De stellingen zijn weergegeven in onderstaande tabel met hun gemiddelde waardering.

Belangrijk om op te merken is dat de variantie in de gegevens die verkregen zijn naar aanleiding van deze stellingen vrij groot is. Dit betekent dat de gemiddelde beoordeling het

midden houdt tussen reacties die erg van elkaar verschillen. Dit maakt het moeilijk om duidelijke conclusies aan de resultaten te verbinden. Daarbij moet ook gezegd worden dat de stellingen, geheel aan het einde van de enquête geplaatst, niet meer door iedereen zijn beantwoord.

Tabel 7 - Stellingen en hun gemiddelde waardering

<i>Stellingen en hun gemiddelde waardering</i>	
De ASVA Studentenunie vertegenwoordigt alle Amsterdamse studenten	6,0
De ASVA Studentenunie levert een goede bijdrage aan de kwaliteit van het studentenleven van studenten	6,2
De ASVA Studentenunie zou haar dienstenpakket flink moeten uitbreiden	5,0
De ASVA Studentenunie moet zich meer inzetten voor de kwaliteit van het hoger onderwijs	6,5
De ASVA Studentenunie leeft onder studenten	4,0
Belangenbehartiging is belangrijk, maar ik hoef er niets mee te maken te hebben	4,5
Speciale dienstverlening voor studenten is in Amsterdam niet nodig, de stad is al ingesteld op studenten	3,2
De ASVA Studentenunie is onmisbaar voor Amsterdamse studenten	6,1
De ASVA Studentenunie is iets uit een ander tijdperk, tegenwoordig is een dergelijke organisatie niet meer nodig	2,9
De ASVA Studentenunie heeft haar beste tijd als belangenbehartiger van de Amsterdamse student gehad	3,5
De ASVA Studentenunie is teveel gericht op een kleine groep studenten rondom de organisatie	5,5
De ASVA Studentenunie moet meer van zich laten horen	7,5
De ASVA Studentenunie is misschien niet meer zo aanwezig in het studentenleven als vroeger, maar heeft nog wel evenveel invloed	5,2
De ASVA Studentenunie is een professionele organisatie	6,4
De ASVA Studentenunie zou zich meer moeten richten op het aanbieden van diensten speciaal voor studenten. Daar hebben studenten veel meer aan dan aan lobbyen	5,5
Belangenbehartiging is belangrijker dan dienstverlening voor de Amsterdamse student	5,3

Dat de respondenten het bestaan van de ASVA Studentenunie belangrijk vinden mag blijken uit de reacties op de stelling dat de ASVA Studentenunie uit een ander tijdperk stamt. Daar zijn de respondenten het niet mee eens. De ASVA Studentenunie wordt gezien als een professionele organisatie waarvan de invloed nog vergelijkbaar is met die van vroeger. De respondenten zijn het verder niet eens met de stelling dat de ASVA Studentenunie haar beste tijd als belangenbehartiger heeft gehad. Hier kan de ASVA Studentenunie mogelijk haar bestaansrecht aan ontlenen.

Wel laten de respondenten merken dat de ASVA Studentenunie meer van zich moet laten horen. Dit strookt met de uitkomst van de stelling dat de ASVA Studentenunie leeft onder de studenten. Op die stelling reageerden de respondenten namelijk enigszins negatief.

Wat betreft de dienstverlening van de ASVA Studentenunie zijn de uitkomsten minder veelzeggend. Grofweg zou gezegd kunnen worden dat de dienstverlening wel als een belangrijk onderdeel van de organisatie gezien kan worden. Dit blijkt voornamelijk uit de stelling dat dienstverlening in een stad als Amsterdam niet nodig is. Hier is men het niet mee eens.

Het blijkt niet uit de uitkomsten van dit gedeelte van het panelonderzoek dat de ASVA Studentenunie het dienstenpakket moet uitbreiden. Eerdere resultaten wijzen echter wel in die richting.

Ook komt er geen eenduidig antwoord op de vraag of belangenbehartiging belangrijker is dan dienstverlening. De respondenten lijken dit een even groot belang te geven.

4 Conclusie

4.1 Literatuuronderzoek

Ontwikkelingen van de Nederlandse studentenorganisaties

De ontwikkelingen van de Nederlandse studentenorganisaties hebben een sterke samenhang getoond met de veranderingen in de maatschappij. Afhankelijk van de situatie richtten studentenorganisaties zich op problemen van drie verschillende niveaus:

- Student, materiele en geestelijke belangen
- Universiteit, onderwijs en wetenschap
- Samenleving, zwakkere groepen (nationaal en internationaal)

Tijdens de jaren '60, toen de overheid het hoger onderwijs nog beschouwde als een investering in de economische groei van het land, richtten de studentenorganisaties zich met name op de belangen van de studenten zelf. De inzet voor het maatschappelijk aanzien van de student, onder andere door middel van de strijd om studieloon, was daarvan een voorbeeld. Ook de inspraak van studenten in het onderwijssysteem hoorde daarbij.

De successen die werden behaald op het gebied van democratisering op de universiteiten en de vermaatschappelijking van de student, leidden tot groot zelfvertrouwen van de studenten. Er ontstond een soort (zelf-)verheerlijking van intellectuelen en er heerste groot optimisme over de maakbaarheid van de samenleving. Studentenorganisaties gingen zich daarom inzetten voor een rechtvaardigere samenleving. Solidariteit met andere groepen was voor hen vanzelfsprekend.

Voor de geestelijke belangen van studenten werd hard gestreden, de groei van het aantal studenten had de diepgang en de maatschappelijke betrokkenheid van de universiteit aangetast. De inzet voor de materiele belangen van de studenten verdween van het toneel, daar was immers de strijd al gestreden.

Deze radicalisering van de studentenorganisaties, hun 'verlinksing', maakte dat ze de steun verloren van de meer gematigde studenten. Ze verloren leden en kregen steeds meer te maken met concurrentie van organen die zich minder wilden richten op actie, maar meer bezig waren met overleg en lobby.

Met de veranderde houding van de overheid ten opzichte van het onderwijs bij de invoering van het Profijtbeginsel, kwam de nadruk bij studentenorganisaties weer bij de studenten te liggen. Er werd massaal gehoor gegeven aan de oproepen tot demonstraties tegen de verhoging van collegegelden, maar toen er geen resultaten werden geboekt verdwenen de studenten. Het optimisme over de maakbaarheid van samenleving was weggeëbd. Studenten interesseerden zich minder in maatschappelijke betrokkenheid en solidariteit en kregen ook minder vertrouwen in acties in hun directe belang.

De teleurstelling leidde tot een enorme daling in het aantal leden van de studentenorganisaties. Gedeeltelijk kon dit worden opgevangen door organisaties die meer openstonden voor overleg en consensus. De laatste twintig jaar zijn de studentenorganisaties langzaam maar zeker steeds verder naar elkaar toegegroeid.

Vergelijken studentenbonden binnenland

De meeste onderzochte studentenorganisaties lijken op elkaar. Ze zetten zich in voor de belangen van studenten, meestal op gebieden die direct met de studie te maken hebben. Zo

waken de organisaties over de kwaliteit van het onderwijs en bieden ze studenten hulp wanneer zij vragen hebben over hun studie, studiefinanciering of examenreglementen (GSb, LSBo, SRVO, USF, VSSD, VSVb en WSO). Ook de ASVA Studentenunie past in dit rijtje.

Naast onderwijs is ook huisvesting voor veel studentenorganisaties een werkterrein. Een klein aantal verenigingen (SRVU, VSSD, WSO en ASVA Studentenunie) probeert doormiddel van een kamerbureau te bemiddelen tussen vraag en aanbod op de kamermarkt. Anderen mengen zich in de discussie over studentenhuisvesting of lobbyen bij gemeenten of zelfs woningbouw corporaties (VSSD).

Wat wel vaak verschilt is de ideologische inslag van de verenigingen. Een aantal verenigingen geeft aan breed maatschappelijk betrokken te zijn. Dat is bijvoorbeeld ook af te lezen uit de contacten die onderhouden worden met organisaties als 'Keer het Tij' (onder andere SRVU en AKKU). Andere organisaties stellen juist heel duidelijk dat zij er zijn voor de belangen van studenten en dat die zaken voor gaan op algemeen maatschappelijke zaken (WSO en ASVA Studentenunie o.a.).

De ledenaantallen van de organisaties variëren ook. De VSSD heeft met 3200 leden de grootste achterban. De succesvolle centrale boekenverkoop is voor een groot deel de oorzaak van de vele leden. Van de drie bekeken organisaties heeft de AKKU de minste leden, slechts 220. Van de andere genoemde organisaties zullen er waarschijnlijk echter een aantal zijn die nog minder leden hebben.

Duidelijk is dat het bieden van bepaalde nuttige diensten waarbij lidmaatschap verplicht is, zoals in het geval van de VSSD, kan bijdragen aan de groei van het aantal leden. Leden die zich aansluiten uit pragmatische overwegingen zijn echter niet perse een goede indicator van de betrokkenheid met de belangenbehartigingfunctie van de organisatie. Of deze leden inhoudelijk ook achter de organisatie staan is niet duidelijk. De manier waarop de drie nader bekeken organisaties hun beleid vaststellen kwam niet duidelijk uit het onderzoek naar voren. Doelstellingen worden gebaseerd op 'de doelgroep', 'vraag en aanbod' of op 'de statuten'. Niet duidelijk wordt op welke manier dit dan vastgesteld wordt. Worden de leden geraadpleegd of is het natte-vinger-werk van het bestuur? Deze onduidelijkheid wijst daarom mogelijk op het feit dat andere studentenorganisaties te kampen hebben met vergelijkbare legitimiteitsproblemen als de ASVA Studentenunie.

Student Union Enschede

De Student Union Enschede is in veel opzichten anders dan de gangbare studentenorganisaties. Veel studentenorganisaties maken werk van een bepaalde vorm van dienstverlening, net als de Student Union. Het soort dienstverlening verschilt echter. Bij de gangbare studentenorganisaties is dienstverlening vaak gericht op de studie, het onderwijs of de rechten van studenten. Het studentensteunpunt dat veel organisaties aanbieden is daar een voorbeeld van. De Student Union houdt zich echter niet bezig met onderwijs gerelateerde zaken. Dienstverlening van de Student Union is gericht op diensten die aantrekkelijk zijn voor studenten naast hun studie. De Student Union kan geen belangenbehartiger genoemd worden, de beschrijving van 'facilitator' zou eerder bij de organisatie passen.

De situatie waarin de Student Union opereert is anders dan die van de meeste studentenorganisaties. De Universiteit Twente is een zogenaamde 'campus universiteit'. De onderwijsinstellingen en de studentenwoningen zijn te vinden op één locatie, buiten het centrum van Enschede. Dit heeft tot gevolg dat de studenten in hun vrije tijd in grote mate afhankelijk zijn van de voorzieningen die worden aangeboden door de universiteit. Het is daarom niet

verwonderlijk dat de Student Union Enschede haar diensten afstelt op juist die behoefte van studenten.

De Student Union is een organisatie naar Angelsaksisch model die goed aansluit op de situatie op de Universiteit Twente (een universiteit in opzet ook naar Angelsaksisch model).

Dit is ook precies de reden dat een dergelijk model niet vanzelfsprekend is op andere universiteiten. Bij een universiteit als de UvA, die is gelegen in verschillende delen van de stad en waarvan de studenten verspreid wonen over de hele stad, heeft het voorzien van gelegenheden waar studenten hun vrije tijd kunnen besteden geen eerste prioriteit. Het stimuleren van extra-curriculaire activiteiten kan nog steeds worden beschouwd als zinvol, omdat aangenomen wordt dat betrokken studenten beter presteren. Een stad als Amsterdam biedt ook buiten de universiteit al veel gelegenheid voor deze zaken. Wanneer in Amsterdam een Student Union zou worden opgericht, zou het dienstenpakket daarom wel verschillen van dat van de Student Union Enschede.

Vergelijken studentenvakbonden buitenland

Zowel op landelijk niveau als op lokaal niveau lijkt er geen sprake te zijn van systematische verschillen tussen de Scandinavische landen en de Angelsaksische landen. Bij de onderzochte landelijke Scandinavische studentenvakbonden lijkt er nadruk te liggen op de belangenbehartiging. Wanneer echter op lokaal niveau gekeken wordt, lijkt de nadruk te liggen op de dienstverlening. De diensten die voornamelijk aangeboden worden zijn:

- verzorgen van ondersteunende diensten (kopieer- en computerdiensten, rechtshulp, huisvesting, tweedehands studieboeken)
- verzorgen van sociale diensten (eet- en uitgaansgelegenheden, reizen, theater en toneel)
- aanspreekpunt voor internationale studenten

De lokale Deense en Finse studentenvakbonden vormen tevens de verbindende schakel tussen studenten en de sub-verenigingen. In Nederland zouden deze sub-verenigingen beschouwd kunnen worden als (onder andere) de studieverenigingen. De ASVA Studentenunie heeft momenteel een nauwere samenwerking met enkele van deze studieverenigingen in de vorm van partnerverenigingen.

De onderzochte Angelsaksische studentenvakbonden zijn op landelijk niveau zowel dienstverlener als belangenbehartiger. Op lokaal niveau komt hier echter een meer dienstverlenende kant naar voren. De diensten die voornamelijk worden aangeboden zijn als volgt te categoriseren:

- verzorgen van ondersteunende diensten (extra-curriculaire activiteiten, studentenwinkel, krant, tweedehands studieboeken)
- verzorgen van sociale diensten (uitgaansgelegenheden, evenementen, sport)

Een opmerkelijk verschil tussen de lokale studentenvakbonden in Canada en het Verenigd Koninkrijk en de ASVA Studentenunie, is de nadruk die de Angelsaksische studentenvakbonden leggen op het aanbieden van extra-curriculaire activiteiten aan studenten. Hoewel de ASVA Studentenunie wel cursussen aanbiedt (gratis voor leden) ligt de nadruk in de dienstverlening op praktische diensten, zoals de ASVA Fiets en het KamerBureau.

Uit het onderzoek komt ook naar voren dat deze bepalingen sterk afhankelijk zijn van (onder andere) maatschappelijke omstandigheden. Opgemerkt moet worden dat voornamelijk de lokale Scandinavische studentenvakbonden zich bezighouden met lobbyen. Hieruit valt op te maken dat deze organisaties, wanneer daar een maatschappelijke aanleiding toe is, snel de nadruk

van dienstverlenend naar belangenbehartigend kunnen verleggen. Bij de lokale Angelsaksische studentenbonden is dit minder het geval.

4.2 Interviews

De ASVA Studentenunie wordt door de Facultaire Studenten Raden en de Centrale Studenten Raad gewaardeerd. De aanwezige kennis aangaande onderwijskundige zaken en de relatie die de ASVA Studentenunie met het College van Bestuur onderhoudt worden als zeer waardevolle toevoegingen ervaren.

De rol die de ASVA Studentenunie moet aannemen in contacten met studentenraden kan hiermee omschreven worden als die van kennisbron. De raden zijn het er grotendeels over eens dat er binnen de organisatie van de ASVA Studentenunie veel onderwijskundige kennis aanwezig is en dat de ASVA Studentenunie een professionele discussiepartner is. Veel van de raden geven echter ook aan dat deze kennis meer toegankelijk en aanwezig moet zijn in de organisatie in plaats van aanwezig bij een persoon. De ASVA Studentenunie zou zeker gemist worden in het VZO.

Algemeen kan gesteld worden dat de behoefte aan kennisontsluiting groot is onder de medezeggenschapsraden. Een ander opvallend punt is dat hoewel belangenbehartiging en dienstverlening even belangrijk wordt gevonden, een meerderheid van de voorzitters van mening is dat de ASVA Studentenunie meer prominent haar mening zou moeten laten horen aangaande onderwijskundige zaken.

4.3 Panelonderzoek

De respons van het panelonderzoek is 20 %. Dit is duidelijk minder dan de beoogde respons van 30 %. De gevonden resultaten zijn echter bruikbaar als een eerste verkenning van de bekendheid van, en de mening van studenten over de ASVA Studentenunie. Het is verstandig rekening te houden met een mogelijke vertekening in de bekendheid met de ASVA Studentenunie onder studenten. De hoge non-respons zou eventueel in verband kunnen staan met de onbekendheid van de ASVA Studentenunie. Dit blijft echter onduidelijk. Tevens kunnen de resultaten nog steeds dienen ter ondersteuning van de te bepalen koers.

De verdeling van de respondenten op basis van geslacht is eveneens niet gelijk aan die van studentenpopulatie van de UvA. Hoewel vrouwelijke studenten hier ook in de meerderheid zijn (56 % van de UvA studenten is vrouw in 2003) is de verdeling toch meer gelijk te noemen dan in het panelonderzoek het geval is. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat over het algemeen meer vrouwen deelnemen aan onderzoeken dan mannen.

Huidig beeld van de ASVA Studentenunie

Termen die de ASVA Studentenunie het best beschrijven zijn volgens de respondenten *waakhond*, *vakbond* en *lobbygroep*. Hieruit zou kunnen geconcludeerd worden dat de ASVA Studentenunie momenteel meer beschouwd wordt als een belangbehartiger dan een dienstverlener. Dit wordt ook ondersteund door het feit dat de omschrijvingen *maakt studeren makkelijker* en *biedt ondersteuning bij studeren* als slechts passende omschrijving van de organisatie werden genoemd. Daarmee zien de respondenten de ASVA Studentenunie meer als organisatie voor het collectief van studenten dan voor de individuele student.

Zichtbaarheid van de ASVA Studentenunie

Uit het onderzoek komt naar voren dat de ASVA Studentenunie zich openlijker op moet stellen naar haar doelgroep. Respondenten vinden de ASVA Studentenunie moeilijk benaderbaar en zouden graag een meer prominent aanwezige informatiebalie van de organisatie zien met ruime openingstijden. Een andere veel gehoorde klacht is dat het belangenbehartigende deel van de organisatie (en daarmee voor een groot deel het kennisgedeelte) onzichtbaar is voor studenten. De instrumenten die de ASVA Studentenunie hier voor ter beschikking heeft, worden door de respondenten wel bovengemiddeld beoordeeld. Ter verbetering van de situatie wordt de suggestie aangedragen dat de ASVA Studentenunie zich meer moet laten zien en horen binnen de universiteit (bijvoorbeeld in de mensa) wanneer het bezig is met onderzoek. Op deze momenten kan de informerende (en wellicht stimulerende) rol van de ASVA Studentenunie met betrekking tot de ontwikkelingen in het hoger onderwijs ook aangenomen en uitgedragen worden. In overeenstemming met de medezeggenschapsraden zijn de respondenten van mening dat de ASVA Studentenunie ook meer van zich moet laten horen ten aanzien van de aangeboden diensten. Bij een aanzienlijk aantal respondenten waren meerdere diensten onbekend. Terwijl over het algemeen wel is aangegeven dat de aangeboden diensten belangrijk worden gevonden en er ook gebruik van gemaakt zou worden indien nodig in de toekomst. Een effectievere promotie van de ASVA Studentenunie lijkt dus noodzakelijk. Hiermee wordt de ASVA Studentenunie wellicht ook makkelijker benaderbaar.

Tevredenheid over de aangeboden diensten

Over het algemeen zijn studenten redelijk positief over de aangeboden kwaliteit van de diensten. Er moet echter rekening gehouden worden met het feit dat sommige diensten meer aansluiting vinden bij de alledaagse bezigheden van studenten dan andere diensten. Dit komt wellicht naar voren in de bekendheid van de betreffende diensten onder de respondenten. De bekendste diensten worden het hoogst gewaardeerd. Het KamerBureau en het ASVA Fietsenplan kunnen op deze manier wellicht tot een hogere waardering zijn gekomen. Suggesties ter verbetering hebben voornamelijk betrekking op het verlagen van de prijs van de aangeboden producten en het aanbieden van de diensten aan alle studenten (niet alleen aan ASVA leden). Opvallend is verder dat er onduidelijkheid lijkt te bestaan onder de respondenten over de precieze functie en taak van het BijlesBureau. Sommige studenten geven aan graag gebruik te willen maken van deze dienst als student. Daartegenover staan studenten die zich afvragen waarom een student bijles nodig zou hebben. Anderen geven aan dat zij zich hebben opgegeven als tutor, maar nooit meer iets vernomen hebben. Een duidelijker profiel omtrent deze functie lijkt hiermee zeer gewenst. Een betere bekendheid van de aangeboden diensten lijkt sowieso noodzakelijk, aangezien de meerderheid van de studenten (voor vrijwel elke dienst) aangeeft het belangrijk tot zeer belangrijk te vinden dat de dienst aangeboden wordt. Tevens zou een meerderheid van de respondenten gebruik maken van dienst indien zij die nodig mochten hebben.

Nieuwe diensten

De ideeën die de respondenten aan hebben gedragen voor nieuwe diensten die de ASVA Studentenunie aan zou kunnen bieden zijn zeer gevarieerd. Het is opvallend dat er veel om een (tweedehands) boekendienst gevraagd wordt. Immers nemen veel studieverenigingen deze taak op zich. Wellicht is coördinatie van deze boekverkoop vanuit de ASVA Studentenunie een mogelijkheid om op deze manier ook studenten die hun studieboeken niet via een studievereniging kunnen aanschaffen tegemoet te komen. Het is echter de vraag of de studieverenigingen die wel studieboeken aanbieden hiermee akkoord zouden gaan.

Het meer zichtbaar maken van de ASVA Studentenunie zou kunnen plaatsvinden door het aanbieden van een regelmatig te verschijnen nieuwsbrief. Respondenten geven aan dat hier onderwijsinhoudelijke mededelingen en ontwikkelingen in verwerkt kunnen worden. Ook meer

sociaal-culturele gebeurtenissen (lezingen, fora, feesten) kunnen hierin aangekondigd worden. Dit lijkt een effectieve manier om niet alleen de leden, maar alle Amsterdamse studenten op de hoogte te houden en te betrekken bij de ASVA Studentenunie.

Stellingen

Het is moeilijk om een duidelijke conclusie te verbinden aan de uitkomsten van de stellingen. De reacties op de stellingen liggen vrij ver van elkaar waardoor een gemiddelde van die reacties niet erg veelzeggend is. Toch kunnen er grofweg een aantal zaken worden vastgesteld.

Volgens de respondenten speelt de ASVA Studentenunie nog steeds een belangrijke rol voor studenten en wordt de organisatie nog altijd als waardevol beschouwd. Respondenten geven aan dat de invloed die de ASVA Studentenunie naar hun idee heeft, de laatste jaren niet is afgenomen.

Wat nadrukkelijk uit de stellingen naar voren komt is dat de ASVA niet genoeg van zich laat horen en dat de organisatie niet erg leeft onder de studenten.

4.4 Algemene conclusie

Algemeen kan gesteld worden dat maatschappelijke tendensen de nadruk op belangenbehartiging of dienstverlening dicteren. In verschillende landen wordt hier verschillend mee omgegaan. Uit de ontstaansgeschiedenis van de ASVA Studentenunie komt naar voren dat deze maatschappelijke tendensen een aanleiding lijken te zijn voor het voeren van steeds hetzelfde debat: dienstverlenend of belangenbehartigend. Legitimiteit is hier een reden voor.

De medezeggenschapsorganen hechten veel waarde aan de ASVA Studentenunie. De kennis aangaande onderwijskundige zaken moet toegankelijker gemaakt worden. Dit vinden de studenten ook. Tevens zeggen beiden dat zij belangenbehartiging even belangrijk vinden als dienstverlening. De ASVA Studentenunie moet wel meer van zich laten horen op het gebied van belangenbehartiging.

Het algehele oordeel over de ASVA Studentenunie is positief, maar de organisatie heeft meer potentieel. Het zou jammer zijn als dit niet (optimaal) benut wordt, voor zowel de organisatie zelf als de doelgroep.

Om het bereik van de organisatie te vergroten wordt vooral gesproken over meer bekendheid onder studenten. Dit kan bereikt worden door meer aanwezig te zijn in de dagelijkse omgeving van de student.

5 Aanbevelingen

Om een bruikbaar antwoord te kunnen geven op de gestelde hoofdvraag is gekozen voor het beschrijven van een drietal scenario's. Deze scenario's geven een richting aan een mogelijke invulling van de toekomst van de ASVA Studentenunie. Zij zijn geenszins uitputtend in de mogelijkheden die de organisatie heeft en bedoeld als eerste koersbepaling.

Deze scenario's zijn gebaseerd op de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken en geven de drie ruwe richtingen aan die hieruit naar voren zijn gekomen.

De ASVA Studentenunie als pure dienstverlener

De legitimiteit van de ASVA Studentenunie is een veelbesproken onderwerp. Uit de vergelijking met andere studentenbonden komt naar voren, dat verschillende bonden er voor gekozen hebben om zich (naar het Angelsaksische model) op te stellen als pure dienstverlener. Op deze manier is de legitimiteit van de organisatie niet van belang en kan de organisatie zich inzetten voor de student op een dienstverlenende manier.

De dienstverlening zou op deze manier verbreed kunnen worden, zoals ook zichtbaar is in de Angelsaksische landen waar deze *student unions* aanwezig zijn. Behalve het uitbreiden van de bestaande diensten, zou de ASVA Studentenunie zich ook moeten gaan richten op het aanbieden van faciliterende diensten. Hierbij kan gedacht worden aan het opzetten van een kennis- en adviescentrum met betrekking tot het hoger onderwijs voor zowel individuele studenten als verenigingen en medezeggenschapsraden. Het aanbieden van extra-curriculaire activiteiten voor studenten past eveneens binnen dit model. De ASVA Studentenunie is op deze manier geen woordvoerder, maar *facilitator* van de Amsterdamse student.

Legitimiteit door aantal

Wanneer belangenbehartiging hoog in het vaandel staat van de ASVA Studentenunie is moet veel belang aan legitimiteit worden gehecht. Deze legitimiteit kan onder andere bereikt worden door middel van een groot ledenbestand. Uit het verleden blijkt dat leden werven niet makkelijk is. Uit het onderzoek komt echter naar voren dat zowel de studenten als de medezeggenschapsraden van mening zijn, dat de ASVA Studentenunie moet blijven bestaan en dat belangenbehartiging ongeveer even belangrijk wordt gevonden als dienstverlening.

Bovenstaande kan beschouwd worden als een latente steunbetuiging aan de ASVA Studentenunie. Een eventueel lidmaatschap lijkt dan niet ver weg. Wanneer de ASVA Studentenunie zich een plaats geeft in de alledaagse omgeving van studenten (bijvoorbeeld in de vorm van een prominent aanwezige informatiebalie) is een stijging in ledenaantal volgens de studenten zelf aannemelijk.

Een actieve promotie- en wervingscampagne kan ook bijdragen tot de gewenste resultaten. Wellicht kan een groter deel van de studenten bereikt worden door het aanbieden van diensten via de studieverenigingen. Studenten staan in directer contact met deze verenigingen en deze organisaties zijn op de korte termijn waarschijnlijk zichtbaarder en makkelijker benaderbaar voor studenten.

Legitimiteit door onderzoek

Zowel de medezeggenschapsraden als de studenten beschouwen de ASVA Studentenunie als een organisatie waar veel kennis aanwezig is aangaande hoger onderwijs zaken. Om het probleem van legitimiteit door ledenaantal te ondervangen, kan de ASVA Studentenunie onderzoek onder studenten gebruiken als legitimatie voor haar beleid en stellingname.

Het onderzoek kan zowel de vorm aannemen van panelonderzoeken als van grotere onderzoeken. De panelonderzoeken geven de mogelijkheid een continue inzicht te hebben in de mening van studenten over lopende zaken. Een reactie op korte termijn is op deze manier mogelijk. Meer structurele zaken kunnen in langer lopende onderzoeken naar voren gebracht worden.

Dit scenario vraagt om een groot onderzoeksbureau. Immers niet alleen de studenten van de UvA zullen in het onderzoek betrokken worden, ook de studenten van de Hogeschool van Amsterdam, de HES en de Vrije Universiteit zijn op deze manier toegankelijk. Het voordeel van dit scenario is het verkrijgen van legitimiteit op een vrij eenvoudige manier. De organisatie baseert haar standpunten immers werkelijk op de mening van de student in Amsterdam. Financiële beperkingen lijken echter de realiseerbaarheid van dit scenario in de weg te staan.

6 Literatuurlijst

Boeken:

- Dohmen, J. en O. Steens (1995) *Bevrijding en Bezetting. Vijftig jaar Algemene Studenten Vereniging Amsterdam*. Vossiuspers AUP, Amsterdam
- ISO (1999) *25 jaar ISO: 1974-1999*
- Janssen, J. en P. Voestermans (1984) *Studenten in Beweging: Politiek, universiteit en student* Katholiek Studiecentrum, Nijmegen

Beleidsplannen:

- ASVA | OBAS (1997-1998) *Opvoedkundig Handboek*
- ASVA Studentenunie
  - o 1999-2000
  - o 2002-2003
  - o 2003-2004
- Stichting Studenten Unie Amsterdam (1999) *Meerjarenplan*

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1- vragenlijst voor de diepte interviews

“Welke rol moet de ASVA Studentenenunie aannemen in de contacten met de studentenraden?”

Onszelf voorstellen

1. FSR (CSR)

- Wat is de FSR
- Welke rol zie je weggelegd voor de FSR
- Waar zijn jullie zoal mee bezig
- Wat zijn jullie ambities

2. ASVA Studentenenunie

- Wat weet je van de ASVA
- Wat is volgens jou het doel van de ASVA:
  - o Is de ASVA een politiek neutrale vereniging
- Hoe vind je dat de ASVA dat doel nastreeft

3. Voorzittersoverleg

- Vertel eens iets over het voorzittersoverleg:
  - o Wie neemt er deel aan het overleg
  - o Wat wordt er besproken
  - o Wat is het nut van het overleg
  - o Hoe goed functioneert dit overleg
  - o Wat zou je in de toekomst graag veranderen
  - o Kun je een beschrijving geven van de rol van de ASVA in het voorzittersoverleg
  - o Levert de ASVA een nuttige bijdrage aan het overleg
  - o Zou je willen dat er iets zou veranderen daarin

4. Rol van ASVA

- Denk je dat er een rol is weggelegd voor de ASVA in de ondersteuning van de medezeggenschapsorganen?
- Hoe?
  - o Informeren
  - o Ondersteunen bij verkiezingen
  - o Lange termijn in de gaten houden

5. Overigen

- Zijn er nog dingen die je kwijt wilt?
- Heb je nog opmerkingen over dit interview?

7.2 Bijlage 2- verwerking van de interviews

Vraag	Antwoorden	Aantal	%	Concluderend
Hoe ben je als student in contact gekomen met de ASVA (voordat je in FSR plaatsnam)?	Via KamerBureau	4/8	50	De meerderheid van de voorzitters is als student in contact gekomen met de ASVA via het fietsenplan. Het KamerBureau en het RechtsBureau scoren ook goed (beide 50 %). Het BijlesBureau en het OnderzoeksBureau waren minder bekend.
	Via RechtsBureau	4/8	50	
	Via FietsenPlan	6/8	75	
	Via BijlesBureau	1/8	12,5	
	Via OnderzoeksBureau	1/8	12,5	
Welk karakter heeft de huidige doelstelling van de ASVA volgens jou?	Dienstverlenend karakter	0/8	-	Bijna alle voorzitters zijn van mening dat de huidige doelstelling van de ASVA zowel een politiek (belangenbehartiging) als dienstverlenend karakter heeft (88%).
	Politiek karakter	0/8	-	
	Zowel politiek als dienstverlenend karakter	7/8	87,5	
Welk karakter zou de doelstelling van de ASVA volgens jou moeten hebben?	Dienstverlenend karakter	0/8	-	Een meerderheid van de voorzitters die deze vraag beantwoord heeft is van mening dat de toekomstige doelstelling van de ASVA zowel een politiek karakter (belangenbehartiging) als een dienstverlenend karakter zou moeten omschrijven.
	Politiek karakter	1/8	12,5	
	Zowel politiek als dienstverlenend karakter	2/8	25	
Hoe vind je dat de ASVA haar huidige doelstelling nastreeft?	Het tweeledige doel is goed	1/8	12,5	De voorzitters zijn echter wel van mening dat het politieke (belangenbehartiging) kant van de doelstelling momenteel te weinig uitgedragen wordt door de ASVA. Hier zou meer nadruk op mogen komen te liggen wat hen betreft.
	Door tweeledige doel geen duidelijk beeld naar de student	1/8	12,5	
	Meer nadruk op politieke aspect	4/8	50	
	Meer nadruk op dienstverlenende aspect	0/8	-	
Wat is het VoorZittersOverleg (VZO)?	Een informeel overlegorgaan	2/8	75	Meerderheid van de voorzitters is het er over eens dat het VZO een informeel overlegorgaan is en moet blijven (7/8 tegen formalisatie). Er vindt informatie uitwisseling plaats over zaken die op meerdere faculteiten spelen.
	Vindt informatie uitwisseling plaats over zaken die op meerdere faculteiten spelen	5/8	62,5	
Wat wordt er besproken op een VZO?	Bespreekt algehele medezeggenschapszaken	1/8	12,5	
	Bespreekt de verzorging van de verkiezingen	3/8	37,5	
	Bespreekt het verzorgen van onderwijsbeoordelingen	1/8	12,5	
	Bespreekt de BaMa	2/8	25	
	Bespreekt het inwerken van de nieuwe besturen	3/8	37,5	
	Bespreekt de berichtgeving in de Folia	2/8	25	

Vraag	Antwoorden	Aantal	%	Concluderend
Was de rol van de ASVA in het VZO meteen duidelijk?	Ja	2/8	25	[Het voorzittersoverleg wordt door de voorzitters van de raden vooral omschreven als een informeel overlegorgaan.] De rol van de ASVA in het VoorZittersOverleg is voor een meerderheid van de voorzitters niet direct duidelijk. Gaandeweg wordt dit wel duidelijk. Er is echter wel behoefte aan een introductie van de ASVA aan het begin van het (bestuurs)jaar (63%).
	Nee	5/8	62,5	
Wat is het nut van de ASVA in het VZO?	Professionele discussiepartner	3/8	37,5	ASVA voegt substantiele kennis en inzichten toe aan het VZO. Dit blijkt uit het feit dat een meerderheid van de voorzitters de ASVA beschouwt als een organisatie waarin veel kennis van onderwijs aanwezig is. Tevens wordt de ASVA omschreven als een professionele discussiepartner, die meer 'buiten' de universiteit staat en op deze manier een ander gezichtspunt kan bieden. Een ander punt van aandacht is het feit dat door meerdere voorzitters de invloed van de ASVA op het College van Bestuur wordt genoemd. Deze invloed wordt door de ASVA onderschat en de ASVA zou zich daar als organisatie meer bewust van moeten zijn en hier (eventueel) gebruik van moeten maken wanneer nodig. (CSR)
	Veel kennis van onderwijs aanwezig	5/8	62,5	
	Veel onderzoek naar onderwijs gedaan	3/8	37,5	
	ASVA staat meer 'buiten' universiteit, geeft een ander gezichtspunt	3/8	37,5	
	Er is binnen de ASVA meer continuïteit dan bij de raden	1/8	12,5	
	De ASVA heeft (veel) invloed op het College van Bestuur	2/8	25	
Wat zou je willen veranderen aan de rol van de ASVA in het VZO?	Grondige introductie aan het begin van het bestuursjaar	5/8	62,5	Er is echter wel behoefte aan een introductie van de ASVA aan het begin van het (bestuurs)jaar (63%).
Gebruiken van kennis onderwijs door middel van gebruiken	Leest de onderzoeken	7/8	87,5	Bijna alle raden gebruiken de onderzoeken van het OnderzoeksBureau (ter ondersteuning) bij de uitvoering
	Gebruikt de onderzoeken ter ondersteuning	7/8	87,5	

onderzoeken?	Doet er (vrijwel) niets mee	1/8	12,5	van hun taken. Elke raad is bekend met de mogelijkheid tot het indienen van onderzoeksvoorstellen, er is echter geen voorzitter die daar tot nu toe gebruik van gemaakt heeft. Ook is de meerderheid van de voorzitters bekend met de onderzoekspresentaties. Vanuit verscheidene hoeken komt naar voren dat de onderzoeken (en daarmee kennis) makkelijker en overzichtelijker toegankelijk zou moeten zijn.
---------------------	-----------------------------	-----	------	---

7.3 Bijlage 3 – vragenlijst panelonderzoek

“Het Onderzoeksbureau van de ASVA Studentenunie doet onderzoek naar de toekomst.”

Opgericht in 1945, opgedeeld in 1970, samengekomen in 1997 en gefuseerd in 1999; de ASVA Studentenunie heeft onmiskenbaar een bewogen geschiedenis achter de rug.

Reden voor een onderzoek

Het veranderende karakter van de ASVA Studentenunie en haar voorlopers, van zuiver dienstverlenend in het begin tot sterk ‘links-ideologisch’ en heftig demonstrerend en weer terug naar een politiek neutrale positie met ruimte voor diensten, en de samenvoeging van verschillende verenigingen in de laatste jaren geeft aan dat de visies op belangenbehartiging van studenten veranderlijk zijn. Het is daarom belangrijk zo nu en dan stil te staan bij wat het is waarmee de studenten in Amsterdam het meest gediend zijn. Waar heeft de student het meest aan? Wat hebben studenten nodig? Wat verwachten ze eigenlijk van een vereniging die de belangen van de student behartigt? Wat vinden ze van de manier waarop de ASVA Studentenunie het nu aanpakt en hoe zien zij de toekomst van de ASVA Studentenunie voor zich?

Het Onderzoeksbureau van de ASVA Studentenunie is daarom gestart met een onderzoek naar de toekomst van de vereniging. Tijdens dit onderzoek wordt ter vergelijking gekeken naar andere studentenorganisaties in zowel binnen- als buitenland en wordt de mening van studentenraden van de UvA gevraagd. In dit deel van het onderzoek zijn we op zoek naar de mening van studenten. De ASVA Studentenunie is er immers voor de student!

We zouden daarom graag horen wat jij denkt van de ASVA Studentenunie. In deze enquête zullen we je daarom een aantal vragen stellen over jouw bekendheid met de ASVA Studentenunie, jouw verwachtingen, jouw wensen en jouw visie op de toekomst van de ASVA Studentenunie.

Het is voor het slagen van dit onderzoek erg belangrijk dat we genoeg respons krijgen. We willen je daarom vragen even tijd te maken voor deze vragenlijst en de vragen rustig door te nemen.

Met de resultaten van dit onderzoek hopen we het bestuur van de ASVA Studentenunie te helpen met het uitstippelen van een goede koers voor de toekomst van de vereniging. Een koers die het best past bij de wensen van de Amsterdamse student.

We willen je hierbij alvast bedanken voor je tijd en je inzet voor dit onderzoek,

Met vriendelijke groet,

Joyce Neys en Maartje Schrama,

Medewerkers van het Onderzoeksbureau van de ASVA Studentenunie

1. Wat weet je van de ASVA Studentenunie?

In dit eerste onderdeel van de vragenlijst zullen algemene vragen gesteld worden met betrekking tot de bekendheid van de ASVA Studentenunie onder studenten.

1.1 Ken je de ASVA Studentenunie?

- Ja, ga verder met vraag 1.2
- Nee, ga verder met vraag 1.3

1.2 Waarvan ken je de ASVA Studentenunie? [meerdere antwoorden mogelijk]

- de folder die je ontvangt bij inschrijving aan de universiteit
- de Intreeweek
- de studiegids
- posters op de universiteit
- artikelen in Folia
- andere studenten
- mensen die er werken
- AT5
- een nieuwsbericht in een landelijk dagblad
- een nieuwsbericht in een plaatselijke krant
- de website
- het telefoonboek of de Gouden Gids

Anders, namelijk

.....
.....

1.3 Hoe zou jij beschrijven wat de ASVA Studentenunie precies is?

Hieronder staan een aantal omschrijvingen die in meer of mindere mate van toepassing zijn op de ASVA Studentenunie. Omcirkel in hoeverre je het eens bent met deze stellingen.

- helemaal mee oneens: 1
- niet mee eens, maar ook niet mee oneens:5
- helemaal mee eens:10

De ASVA Studentenunie is:

- een vakbond voor Amsterdamse studenten
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een woordvoerder voor alle Amsterdamse studenten
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een steunpunt voor studenten met problemen
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een waakhond voor de belangen van de Amsterdamse studenten
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een organisatie waar je met alle vragen over studeren in Amsterdam naar toe kunt gaan
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een lobbygroep voor de belangen van studenten
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een organisatie die ondersteuning biedt bij het studeren
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een organisatie die het studeren makkelijker maakt
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

2. ASVA Studentenunie als belangenbehartiger

De ASVA studentenunie heeft zich onder andere tot doel gesteld de belangenbehartiger te zijn voor de Amsterdamse student. Dit komt onder andere naar voren in het beleidsplan waarin gesteld wordt dat de ASVA Studentenunie een voortrekkersrol moet vervullen bij het signaleren van problemen en het actie ondernemen tegen bepaalde instanties.

2.1 Hieronder staan een aantal manieren die de ASVA Studentenunie kan gebruiken om haar rol als belangenbehartiger uit te voeren.

Geef per methode aan hoe belangrijk jij ze vindt voor de Amsterdamse student.

- helemaal mee oneens: 1
- niet mee eens, maar ook niet mee oneens:5
- helemaal mee eens:10

- vertegenwoordiging van de Amsterdamse student bij overleg met het College van Bestuur (CvB) van de UvA
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- lobbyen voor de Amsterdamse student in de gemeentelijke politiek
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- ondersteuning van studieverenigingen
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- ondersteuning van studentenverenigingen
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties enz.) voor studie gerelateerde zaken
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties enz.) voor algemeen maatschappelijke zaken
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- het uitdragen van politieke standpunten in de media
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- een politiek neutrale houding aannemen
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- studenten op de hoogte houden van ontwikkelingen op het gebied van onderwijs
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10
- studenten vragen naar hun mening en ervaringen in het hoger onderwijs
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

Je hebt zojuist aangegeven welk belang je hecht aan het toepassen van bepaalde methodes bij de behartiging van de belangen van de Amsterdamse student. Bij deze vraag willen we graag weten wat jouw mening is over de manier waarop de ASVA Studentenunie deze methodes inzet.

2.2 In hoeverre ben jij tevreden met de kwaliteit van de toepassing van de methodes?

Geef per methode jouw mening.

- helemaal mee oneens: 1
- niet mee eens, maar ook niet mee oneens:5
- helemaal mee eens:10

- vertegenwoordiging van de Amsterdamse student bij overleg met het College van Bestuur (CvB) van de UvA
1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

- lobbyen voor de Amsterdamse student in de gemeentelijke politiek
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- ondersteuning van studieverenigingen
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- ondersteuning van studentenverenigingen
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties enz.) voor studie gerelateerde zaken
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- het mobiliseren van studenten (voor acties, demonstraties, manifestaties enz.) voor algemeen maatschappelijke zaken
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- het uitdragen van politieke standpunten in de media
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- een politiek neutrale houding aannemen
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- studenten op de hoogte houden van ontwikkelingen op het gebied van onderwijs
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- studenten vragen naar hun mening en ervaringen in het hoger onderwijs
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

3. Dienstverlening

De ASVA Studentenunie heeft zich tot doel gesteld te zorgen voor een goede en leuke studententijd voor alle Amsterdamse studenten. Daar wordt concrete invulling aan gegeven door een aantal diensten aan te bieden die voor veel studenten goed te gebruiken zijn. Zo worden bijvoorbeeld goedkope legale fietsen, kamerbemiddeling, bijles en rechtsbijstand aangeboden.

In dit onderdeel van het onderzoek zullen een aantal vragen gesteld worden met betrekking tot deze dienstverlening van de ASVA Studentenunie. De vragen worden per dienst afgehandeld.

3.1 De ASVA Fiets

Iedere donderdagmiddag biedt de ASVA Studentenunie haar leden de mogelijkheid op het Binnengasthuisterrein op legale wijze een fiets te kopen. De fietsen kosten 45 euro en zijn afkomstig van de AFAC, de Amsterdamse Fiets Afhandeling Centrale. Hier worden gevonden en losgeknipte fietsen gecontroleerd en geregistreerd en wanneer ze door niemand worden opgehaald worden ze opgeknapt en verkocht aan fietsmakers.

Samen met de gemeente Amsterdam probeert de ASVA Studentenunie op deze manier de student een alternatief te bieden voor het kopen van gestolen fietsen en dure fietsen uit de winkel.

3.1.1 Wist je van het bestaan van de ASVA Fiets?

- Ja
- nee

3.1.2 Heb je ooit gebruik gemaakt van deze dienst?

- Ja, ga verder met vraag 3.1.3
- Nee, ga verder met vraag 3.1.4

3.1.3 Ben je tevreden over de kwaliteit van deze dienst?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg ontevreden) tot en met 10 (heel erg tevreden)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.1.4 Vind je het belangrijk dat deze dienst wordt aangeboden door de ASVA Studentenunie?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg onbelangrijk) tot en met 10 (heel erg belangrijk)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.1.5 Denk je dat je gebruik zou maken van deze dienst wanneer je die nodig zou hebben in de toekomst?

Geef aan op een schaal van 1 (zeker niet) tot en met 10 (zeker wel)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.1.6 Heb je nog opmerkingen of suggesties ter verbetering van deze dienst?

.....
.....

3.2 KamerBureau

Het KamerBureau van de ASVA Studentenunie is een niet-commercieel kamerbemiddelingsbureau en heeft vrijwel dagelijks studentenkamers in de aanbieding. Er wordt niet gewerkt met een wachtlijst zoals bij veel andere organisaties, maar met een verlotingsysteem waaraan alle leden kunnen meedoen. De kamers die worden verloot bij het KamerBureau zijn niet van de ASVA Studentenunie, maar worden aangeboden door particulieren.

Met het KamerBureau probeert de ASVA Studentenunie de Amsterdamse studenten bij te staan in het zoeken naar geschikte woonruimte. Naast de dagelijkse verloting biedt het KamerBureau ook nuttige informatie over het zoeken van woonruimte in Amsterdam.

3.2.1 Wist je van het bestaan van het KamerBureau?

- Ja
- Nee

3.2.2 Heb je ooit gebruik gemaakt van het KamerBureau?

- Ja, ga verder met vraag 3.2.3
- Nee, ga verder met vraag 3.2.4

3.2.3 Ben je tevreden over de kwaliteit van deze dienst?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg ontevreden) tot en met 10 (heel erg tevreden)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.2.4 Vind je het belangrijk dat deze dienst wordt aangeboden door de ASVA Studentenunie?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg onbelangrijk) tot en met 10 (heel erg belangrijk)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.2.5 Denk je dat je gebruik zou maken van het Kamerbureau wanneer je dat nodig zou hebben in de toekomst?

Geef aan op een schaal van 1 (zeker niet) tot en met 10 (zeker wel)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.2.6 Heb je nog opmerkingen of suggesties ter verbetering van deze dienst?

.....

.....

.....

.....

3.3 BijlesBureau

Het BijlesBureau van de ASVA Studentenunie is er voor zowel studenten als scholieren. Voor studenten en scholieren die moeite hebben met bepaalde vakken en daarom bijles nodig hebben kan het BijlesBureau zorgen voor een geschikte bijlesgever. Voor studenten die al wat verder zijn in hun studie kan het BijlesBureau zorgen voor een nuttige en zelfstandige bijbaan. Het BijlesBureau zorgt begeleiding van de bijlesgevers en zorgt voor regelmatige evaluaties zodat de bijlessen goed verlopen.

3.3.1 Wist je van het bestaan van het Bijlesbureau?

- Ja
- Nee

3.3.2 Heb je ooit gebruik gemaakt van het BijlesBureau?

- Ja, ga verder met vraag 3.3.3
- Nee, ga verder met vraag 3.3.4

3.3.3 Ben je tevreden over de kwaliteit van deze dienst?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg ontevreden) tot en met 10 (heel erg tevreden)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.3.4 Vind je het belangrijk dat deze dienst wordt aangeboden door de ASVA Studentenunie?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg onbelangrijk) tot en met 10 (heel erg belangrijk)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.3.5 Denk je dat je gebruik zou maken van het BijlesBureau wanneer je die nodig zou hebben in de toekomst?

Geef aan op een schaal van 1 (zeker niet) tot en met 10 (zeker wel)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.3.6 Heb je nog opmerkingen of suggesties ter verbetering van deze dienst?

.....
.....
.....
.....

3.4 RechtsBureau

Bij het RechtsBureau van de ASVA Studentenunie zijn studenten werkzaam die gespecialiseerd zijn in onderwerpen die vooral voor studenten van belang zijn. Als je zit met vragen op het gebied van huren, studiefinanciering of onderwijs kan je bij het RechtsBureau terecht voor advies of rechtsbijstand. Het RechtsBureau van de ASVA Studentenunie probeert studenten bekend te maken met hun rechten en hun mogelijkheden en ze te ondersteunen wanneer ze in hun recht staan.

3.4.1 Wist je van het bestaan van het RechtsBureau?

- Ja
- Nee

3.4.2 Heb je ooit gebruik gemaakt van het RechtsBureau?

- Ja, ga verder met vraag 3.3.3
- Nee, ga verder met vraag 3.3.4

3.4.3 Ben je tevreden over de kwaliteit van de diensten die het RechtsBureau verleent?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg ontevreden) tot en met 10 (heel erg tevreden)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.4.4 Vind je het belangrijk dat deze dienst wordt aangeboden door de ASVA Studentenunie?

Geef aan op een schaal van 1 (heel erg onbelangrijk) tot en met 10 (heel erg belangrijk)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.4.5 Denk je dat je gebruik zou maken van RechtsBureau wanneer je dat nodig zou hebben in de toekomst?

Geef aan op een schaal van 1 (zeker niet) tot en met 10 (zeker wel)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

3.4.6 Heb je nog opmerkingen of suggesties ter verbetering van deze dienst?

.....
.....
.....
.....

3.5 Nieuwe diensten

De ASVA Studentenunie probeert onder andere door middel van dienstverlening bij te dragen aan de kwaliteit van het alle aspecten van het studeren. De voorgaande vragen waren gericht op de diensten die reeds worden aangeboden door de ASVA Studentenunie. We willen echter ook graag weten op welke gebieden de ASVA Studentenunie haar dienstenpakket zou kunnen uitbreiden. Geef bij deze vraag aan wat de ASVA Studentenunie naar jouw mening nog kan doen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Stellingen

Als laatste onderdeel van dit onderzoek hebben we een aantal stellingen betreffende de ASVA Studentenunie. Het gaat er om dat je je mening geeft. Er is dus niet een goed of fout antwoord. Geef per stelling het volgens jou best passende antwoord, waarbij:

- helemaal mee oneens: 1
- niet mee eens, maar ook niet mee oneens:5
- helemaal mee eens:10

- De ASVA Studentenunie vertegenwoordigt alle Amsterdamse studenten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie levert een goede bijdrage aan de kwaliteit van het studentenleven van studenten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie zou haar dienstenpakket flink moeten uitbreiden
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie moet zich meer inzetten voor de kwaliteit van het hoger onderwijs
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie leeft onder studenten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- Belangenbehartiging is belangrijk, maar ik hoef er niets mee te maken te hebben
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- Speciale dienstverlening voor studenten is in Amsterdam niet nodig, de stad is al ingesteld op studenten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie is onmisbaar voor Amsterdamse studenten
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie is iets uit een ander tijdperk, tegenwoordig is een dergelijke organisatie niet meer nodig
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie heeft haar beste tijd als belangenbehartiger van de Amsterdamse student gehad
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie is teveel gericht op een kleine groep studenten rondom de organisatie
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie moet meer van zich laten horen
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie is misschien niet meer zo aanwezig in het studentenleven als vroeger, maar heeft nog wel evenveel invloed
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie is een professionele organisatie
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- De ASVA Studentenunie zou zich meer moeten richten op het aanbieden van diensten speciaal voor studenten. Daar hebben studenten veel meer aan dan aan dan lobbyen
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- Belangenbehartiging is belangrijker dan dienstverlening voor de Amsterdamse student
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Als je nog vragen of opmerkingen hebt naar aanleiding van het onderzoek, kan je die hier kwijt

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hartelijk bedankt voor je medewerking!